

EL GAL

PERIODIC POLLENCI

ANY II. No. 28 - ABRIL - PREU: 25 PTS. BOLLETÍ EDITAT PER O.C.B. POLLENÇA, C/ SANT ISIDRE, No. 3. D.L.P. 503-79. IMPRIMEIX: EDITORA BALEAR, S.A.

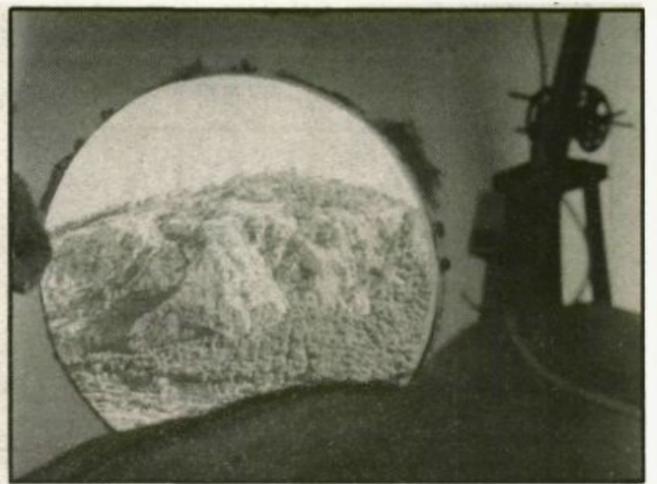
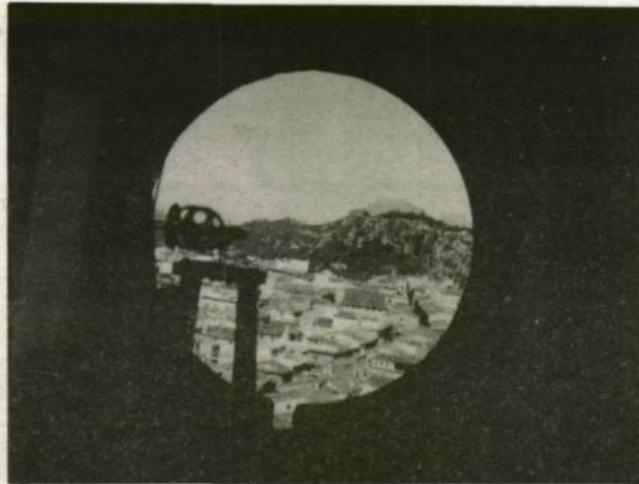

Per aquí pujaren els conquistadors... (Foto: J. A. Encinas)

ELS POLLENCINS A LA CONQUESTA DE CANARIES (1.340)

El primer desembarc, a l'Illa de Fuerteventura, on participà el marit de Flor de Ricomana

(Pàg. 6 i 7)

EDITORIAL: EL 1er. DE MAIG

Els coneguts i desgraciats fets dels anomenats "Màrtirs de Chicago" tornen a tenir plena vigència aquests dies amb la commemoració de la festa del primer de Maig, festa dels treballadors. Els tristes esdeveniments de Chicago varen significar per a tots els treballadors del món el principi de una lluita cara a la millora dels seus medis de vida i al reconeixement de la seva identitat i força dins una societat tremendament injusta i que començava a conèixer el poder de la burgesia com a conseqüència de la tan anomenada revolució industrial. Sense cap dubte, els condicionaments que es donaren aleshores no són els mateixos contra els que ara la classe treballadora ha de lluitar, però sí és cert que les motivacions bàsiques que feren necessària l'organització i la lluita de la classe treballadora, no han canviat gaire amb el pas del temps i segueixen tenint plena vigència. De una societat industrial i consumista que començava a dominar el món, hem passat a la societat de les multinacionals, al món dividit en blocs, al consumisme marcat cada vegada més i a l'alienació de l'individu bombardejat arreu pels mitjans de comunicació, un sistema de vida i unes imposicions que obeeixen els dictats del sistema capitalista i de les grans multinacionals. Davant un repart injust de la riquesa, davant la degradació del sistema ecològic, davant la manipulació de l'educació que reben els nostres fills i dels condicionaments absurds i irracionals que ens cauen damunt com una llàpita, la postura de la classe treballadora no pot ésser altre que el permanent estat de lluita reivindicativa, la resistència front els que ens volen alienar, els que volen fer de nosaltres màquines de produir de les que a un moment determinat i per necessitats del sistema, puguin arraconar amb la més grossa de les impunitats. Tan cert com que els treballadors no som els responsables de la tan duta "Crisi econòmica", és que som nosaltres el que més directament ens veiem afectats. La pèrdua del poder adquisitiu, la deficiència de l'assistència social en general, corrupta i ineficax, l'intent d'eliminació dels sentiments de poble viu de totes les nacionalitats de l'estat espanyol, són una mostra que la classe treballadora no

pot veure la festa del primer de Maig com una commemoració tan sols, sinó com un recordatori d'una lluita que encara no ha acabat, que segueix vigent com el primer dia i que cap treballador pot abandonar.

Estem desgraciadament, rebent proves cada dia no sols de la ineficàcia del sistema que ens domina, que crea una crisi de consum ja analitzada fa temps per En Carles Marx amb la seva teoria dels cicles capitalistes, sinó mostres de despreci cap a la dignitat del treballador com a persona humana. Sense ser responsable d'aquesta crisi, és el treballador el qui la paga, i un exemple clar el tenim amb l'atur. Ens donen estadístiques, gràfics de producció, ens expliquen les necessitats del mercat i la conveniència de la flexibilització de les plantilles, i ens volen acostumar a viure, ens estan acostumant a viure, cada dia amb la terrible realitat i fredor de les xifres?... famílies marginades, rompudes per la necessitat, treballadors frustrats, gent que no troba la seva primera feina... augment de la delinqüència, del consum de drogues, més alienació.

I ens demanen solidaritat, i ens demanen austeritat, i ens demanen responsabilitat... solidaritat?, la tenim entre nosaltres, austeritat?... sempre hi hem viscut, responsabilitat? Qui ens la demana?... els que no en tenen? El problema no passa per mans dels treballadors, és el sistema el que ha dut la crisi i el que, segons diu, va a solucionar-la... però... a costa de què?

Es per això que els treballadors hem de demostrar una altra vegada que acceptem tota la nostra responsabilitat, que volem lluitar contra els mals que ens dominen, atur, terrorisme, inflació... però no volem pagar nosaltres el que no hem romput. El primer de Maig ha de servir per a donar una mostra de la nostra unitat, del nostre esperit de classe i de la nostra capacitat... volem ajudar, responsabilitat? SI, austeritat SI, Solidaritat? SI, però dins un sistema social just, dins uns sistemes de producció a on els treballadors tinguem la participació que ens mereixem i a on la classe dominant demostrí, si pot, la seva capacitat de lluita, organització i responsabilitat.

LA FOTO COMENTADA

Són les esferes del rellotge de La Plaça, i el paisatge singular que des d'elles hem pogut contemplar, fins fa pocs dies.

L'AJUNTAMENT CONSTRUIRA UN NOU ESCORXADOR

El passat dijous dia 27 de març se va celebrar un ple ordinari, amb set punts dins l'ordre del dia, dels que donarem compta a continuació. La sessió just durà tres quartets d'hora, aprovant-se tots els temes per unanimitat, sense gairebé discussió ni debat.

En primer lloc hem d'assenyalar, l'aprovació d'una proposta de la Comissió de Sanitat i Sanejament, per a la construcció d'un nou escorxador municipal (mataro). Aquest serà construït a uns solars de l'ajuntament coneguts amb el nom de "Els Feters", que se troba a un kilòmetre de Pollença, per la carretera d'Almadra. Els terrenys tenen 4.600 m².

Això ve arran d'unes normes dictades pel Ministeri d'Agricultura, per les que se dona un termini de dos anys per a que els vells escorxadors s'adaptin a la nova normativa, tancant-se en cas contrari. Davant això, se va considerar que l'actual escorxador és mal d'acondicionar per lo qual es va trobar més convenient la construcció d'un de nou, no valorant positivament, d'altra banda, la seva comarcalització.

Així també, la corporació va informar favorablement de tots els sol·licitants a la plaça de Secretari del nostre ajuntament (en concret sis), aconsellant de manera preferent al valencià Joan Ramon Ferris, tenint en compte, a més a més dels seus mèrits, el coneixement del català.

VIVENDES SOCIALS

A una proposta del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme sobre la construcció de vivendes o habitatges socials a les illes Balears (100 a 1982, i 800 a 1983), l'ajuntament oferí provisionalment uns solars (veïnats del futur institut), per a tal finalitat, a l'espera, mentrestant, de sol·licitar més informació al respecte.

En el mateix ple, fou aprovada una nova ordenança fiscal que regula l'explotació de les platges del Moll, Sant Vicenç i Formentor. Així s'establiren les tarifes per totes aquelles instal·lacions, jocs (hamaques, dutxes, sombrilles, gandules, velomars, ski, etc.) que posin a les platges i sempre que siguin de caràcter temporal i desmontables.

SOLAR PER AL CONSULTORI DEL PORT

A continuació se donà

compta, aprovant-se llavors, de la donació gratuïta, per part de don Ignaci Rotger Villalonga, d'un solar per a la construcció d'un consultori local en el Port. Aquest solar té 160 metres quadrats, i està situat a la urbanització Rotger, devora la vintineria. El nou centre sanitari durà el nom de "Mare de Déu de Formentor". La corporació aprovà expressar el seu agraïment al propietari.

En darrer lloc i a proposta de la Comissió de Cultura l'ajuntament declarà d'Utilitat Pública, el llibre de català "Llenguatge 1er." del que són autors Joana Serra de Gayeta, Miquel Vives i Maria Francesca Vidal, aconsellant el seu ús a les escoles de Pollença. Recordem que aquest llibre és l'únic escrit a Mallorca per a la primera etapa d'EGB, que no empra l'article salat (es i sa), sinó el literari (el i la), d'acord amb la parla d'aquesta vila.

M.A.M.

COMUNICAT DEL GRUP NORD, DAVANT ELS DARRERS ESDEVENIMENTS DE "TROBADES D'OSSOS" A CALA FIGUERA (FORMENTOR), TERME MUNICIPAL DE POLLENÇA

Davant els darrers articles del diari ULTIMA HORA de la setmana passada, referits a una "trobadada d'ossos" a Cala Figuera (Formentor-Pollença); el GRUP NORD DE MALLORCA vol comunicar lo següent:

1er.- No sabem exactament el lloc del que se parla, perquè les indicacions donades al diari són bastant inexactes; ara bé, a la zona en qüestió, que podria estar delimitada per Les Cases Velles i Cala Figuera o el Cap de Catalunya, per una banda i per la carretera del far de Formentor i la serra de El Pal per l'altre; hi ha localitzades onze coves explorades, topografiades i declarades en el catàleg espeleològic provincial des de fa uns deu anys (10), i la majoria d'elles són d'interès arqueològic, amb estudis, informes, inventaris i publicacions a revistes especialitzades; tot això apart de les baumes, "nichos d'enterraments" i

lògic, amb estudis, informes, inventaris i publicacions a revistes especialitzades; tot això apart de les baumes, "nichos d'enterraments" i

les grans construccions ciclòpees dels "Naviformes" i el poblat talaiòtic existent, etc. tan sols per enumerar de passada les coses més importants.

Dóna la casualitat de que

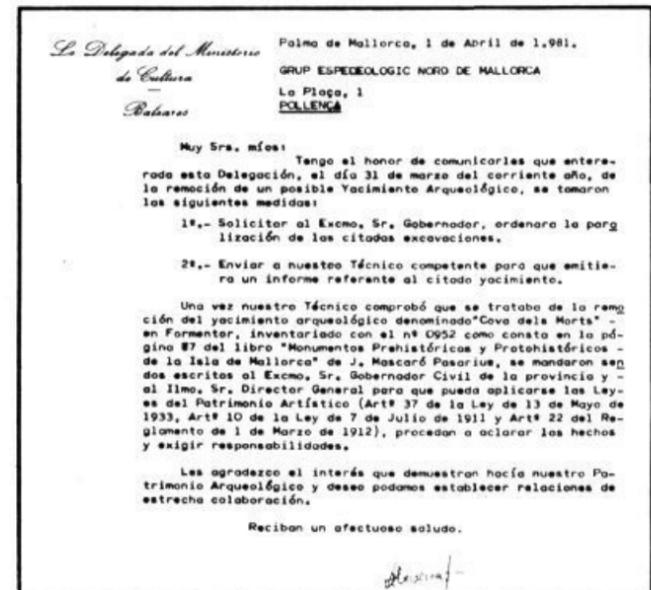
aquesta zona, incluída en el CORPUS DE MATERIALES ARQUEOLOGICOS DE BALEARES de J. Mascaró Pasarius, l'altre dia va aparèixer publicada, juntament amb la resta de les zones del terme municipal de Pollença a "EL GALL" a un article que firmava un grup de gent (que ha realitzat el terme de Pollença), com a llocs d'interès arqueològic a protegir davant el Pla d'Ordenació Municipal.

2on.- Es molt trist que una sèrie de persones surtin fotografiats al diari amb una xapeta i destroçant un possible jaciment arqueològic (?) i l'autoritat competent no les digui res, quan tots sabem que això està prohibit i penat per la llei.

Es molt trist, també, que les primeres passes a donar no fossin anar a cercar un expert local que pogues fer

les primeres observacions i donar les primeres opinions tècniques, en lloc d'anar a picar d'aquella manera, i també creim que amb això en té una mica de culpa l'autoritat competent, que podien haver-lo localitzat el primer dia, o com a mínim demanar informació al nostre grup, que se sap que fa més de quinze anys que funciona i en tot aquest temps ha recollit una "mica" d'informació i té una "mica" d'arxius. Tot això per després posar-ho en mans d'un arqueòleg competent, clar!

Es encara molt més trist els rumors que circulen per Pollença de que un grup de gent té amb el seu poder ossos de per Cala Figuera des de fa tres o quatre mesos, i sobre tot el fet de que una gent que hauria de tenir un mínim de cultura aplicable (No volem dir noms, que

Contesta de la Delegada del Ministeri de Cultura (C. Ensenyat) al G.N.M.

se doni per entés qui vulgui), se passegi per aquí i per allà amb una bossa d'ossos, també de per Cala Figuera (i això no son rumors). Hi ha que dir que darrera la paraula "ossos" s'hi pot afegir sempre les de ceràmiques, botons, etc, etc.

3er.- Ens hem sentit obligats a fer aquest comunicat, únicament com a grup d'aficionats amb aquests temes, per la seva afinitat en tants de casos, amb l'espeleologia, i per damunt tot,

per l'estima a tot lo que és el patrimoni natural d'un poble. Així i tot opinam que no s'ha de tancar la zona i si facilitat la labor d'investigació als professionals i estudiosos acreditats, per anar recollint cada dia mes, un poc de llum, damunt les civilitzacions que ens varen precedir. Així mateix seguim pensant que s'ha de vigilar als possibles "cercadors de tresors".

GRUP NORD DE MALLORCA

SETENA PARAULA: "Pare, en vostres mans encoman el meu esperit". (Lc. XXIII, 46)

*Callà per un moment la turbonada,
"T'encoman, Pare meu, mon esperit".
Enmig d'aquell silenci, el teu crit,
que era el darrer batec, fou la baulada*

*de la mort. I expirant, una brujada
de llamps, trons i retrons va fer esclafit
fins que la terra i tot féu un cruixit...
Avui encara sent la flamarada*

*que el cor em va abrusar en aquella hora.
D'haver-te fet el sord sent gran recança.
Indigne sóc de TU. Mes, a tothora*

*el perdó teu deman, amb la frisança
de que em donis la llum per trobar d'hora
el camí de l'Eterna Benaurança.*

Toni SEGUI BENASSAR
Port, juliol 1980

Poema de l'aplec de sonets "Les Set Paraules", guanyador de la "Rosella de Plata" al millor treball de tema moral o religiós en els "I. Jocs Florals" de Sineu el 9 d'agost de 1980.

EN EL COL·LEGI "MIQUEL CAPLLONCH, DE EU MOLL

Com tots els centres, i d'acord amb les disposicions del Ministeri d'Educació publicades en el Bolletí Oficial de l'Estat del passat 24 de desembre de 1980, els professors, alumnat i pares d'alumnes del col·legi local d'E.G. Bàsica tingueren les seves reunions prèvies d'informació i col·loqui, per a dur a terme les votacions dels components dels Òrgans Col·legiats del centre, els quals han quedat així:

Consell de Direcció.-
Director, Ramón Rabassa Ensenyat; Secretària, Caterina Moner Mora; Professors: Caterina Cerdà Cerdà, Joan Simonet Carretero, Joan Aguilar Suau, Toni Seguí Bennassar; Regidor delegat de l'Ajuntament: Bernat Rotger Cerdà; Pares

d'Alumnes: Bernat Oliver Vidal, Jaume Bauzá Amengual, Joan-R. Bosch Cerdà, Andreu Capllonch Villalonga; Alumnes: de 8.è nivell, Ignaci Gálvez Escalera i de 7.è nivell, Caterina-Eugènia Pons Ferrer.

Junta Econòmica.-
Director i Secretària: els mateixos; Professors: Maria del Camí Canyellas Vich, Antònia Montserrat Vila; Pares d'Alumnes: Anfon-M. Pizarro Santos, Nadal Llompard Moragues i Gabriel Mateu Mir.

La propera setmana estarà redactat el borrador del reglament intern del centre, que serà sotmès a l'aprovació o revisió posterior per part del Claustre de Professors, Associació de Pares d'Alumnes i, finalment, pel Consell de Direcció.

ofrena

a pollença.
amb fang als ulls et voldria:
plores la mort del teu pols
i dins la pols dels teus morts
te rebolques com una puta
dins el llit buit
esperant l'estimat.
jo no tornaré.

La Sibilla

Riusech & Hijos, s.a.

CONSTRUCCION Y OBRAS PUBLICAS

ROSER VELL, 9 - POLLENÇA (MALLORCA) - TELS. 53 02 08 - 12

CARNISSERIA XARCUTERIA

L'HORT NOU

VIA POLLENTIA, 11
COMANDES Tel. 53 03 55

Restaurante CA'N PEP

PUERTO POLLENÇA (MALLORCA) Tlf: 530010

GRAN VARIEDAD DE PLANTAS

GABRIEL MARTI VENSALA

PLANTACION Y CONSERVACION
DE JARDINES

Albusim, 3 VIVEROS: Carretera de Lluc km. 1,100
POLLENÇA - Mallorca Tel. 531885

Construccions TORRES DIAZ

c/. Cecilio Metelo, 118

PER UNA LLEI DE DIVORCI QUE NO DESCRIMINI A LA DONA

El tema del divorci darrerament ha anat ocupant un gran nombre de fulls dels diaris degut als debats que per l'elaboració d'una llei de divorci s'està tramitant en el Parlament Espanyol. Hem pogut veure les diferents postures de l'U.C.D. L'actitud intransigent de l'església i les propostes d'alguns grups parlamentaris d'esquerra.

Per això vos volem donar a conèixer els punts bàsics que hauria de tenir una llei de divorci que no discrimini a la dona.

Concebim el divorci com un dret elemental de les persones i encara que no creim que el divorci vagi a solucionar els problemes de la família patriarcal. Si pensam que pot donar una sortida legal a totes les persones, dones i homes, que no desitjen continuar la seva relació matrimonial.

Creim que una llei de divorci cal que tengui en compte la situació d'inferioritat de condicions dins la que normalment la dona accedeix a ell i considerem-la per tant d'una manera especial.

Aquests quatre punts bàsics recollats per diverses associacions feministes són:

1- Que és pugui accedir el divorci bé per acord mutu, bé a petició de qualsevol dels cònjuges, sense prèvia declaració de causes tota llei de divorci que planteja causes per sol·licitar-lo du implícit per una part la recerca d'un culpable, demostrant així que la ruptura del matrimoni és un delict; i per altre part du a investigar la conducta privada de les persones la qual cosa vulnera els principis democràtics més elementals.

2- La segona premisa és la defensa de la situació econòmica de la dona.

Les dones quan se casen normalment abandonen els estudis, la feina, i ho fan perquè el matrimoni es converteix amb la seva única professió. Així quan les dones es veuen en la situació de sol·licitar el divorci, es troben en condicions d'inferioritat eh les que no es troben els homes sense doblers, sense treball, sense ofici...

Per això demanan que l'Estat es faci càrrec de la situació econòmica de les dones divorciades mitjançant un subsidi d'atur, i una formació professional dirigida a obtenir un lloc de treball excepte en el casos en que disposin de recursos propis o que els seus ex-homes tinguin entrades importants.

3- El tercer punt referent als fills, plantejam que es respectin els acords establerts pels cònjuges i solament en els casos en que aquests no existeixin, que es respecti el dret de la mare a seguir convivint amb els fills i filles si així ho desitja, però tenint en compte la decisió dels fills si són majors de deu anys, respecta amb quin dels pares volen viure.

4- La quarta premisa es basa en el procediment. Entenem que aquest ha d'ésser ràpid i gratuït perquè estigui a l'abast de tots els sectors.

Som conscients de la nul·la incidència que una proposta amb aquest terme ha tengut dins les discussions Parlamentàries, però això no ha d'ésser obstacle per que la lluita de les dones pels seus drets segueixi endavant.

DONES

NOTA DE LA FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE MINUSVALIDS

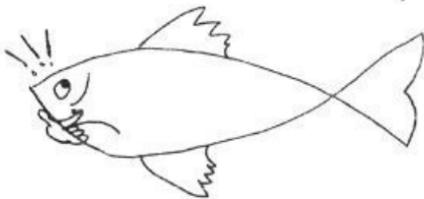
La Federación de Asociaciones de Minusválidos de Baleares, denominada Coordinadora de Minusválidos de Baleares ha puesto en funcionamiento una Escuela de Padres con hijos deficientes.

En los locales de la Fundación Europea Dragan sede social de dicha Federación se tuvo la presentación e información de la misma. Se inició el día tres de abril del presente mes.

Dicha Escuela estará a cargo de D. Andrés Martínez Goicoechea, licenciado en Psicología y pedagogía Terapéutica y doña Carmen Nadal, Asistente Social.

Como experiencia piloto de esta Coordinadora la convocatoria se ha hecho a un reducido número de padres.

La subvención de dicha Escuela de Padres correrá a cargo del Fondo Nacional de Asistencia Social FONAS.

La problemàtica de la peixeteria, un assumpte que fa mala olor

Es un tema que es parla al carrer, entre els placers i sobre tot entre els pescadors. Es llevarà la peixeteria de Plaça? La resposta es que no quan es consulta a les altes jerarquies Però hi ha uns quans detalls que fan sospitè que l'assumpte no està prou clar.

Quins poden ésser els motius per a llevar la peixeteria? Em sentit parlar de

Suggerència a l'Ajuntament de Pollença

Cala Castell, Cala Bóquer, Cala Figuera i altres recons entranyables i molt concorreguts de les nostres costes son autèntics femers, on la mar, cada any, treu tant de brutor que el seu ambient paradisiac queda fet una autència vergonya.

No costaria massa que l'Ajuntament, ara que comença la temporada turística, enviàs a un parell d'homes a fer nets aquest indrets.

Amb un dia de feina per cada caleta, amb una setmana tant sols, deixarien les nostres riberes fetes una monada de netedat.

La brutor que trobam en aquests llocs, quasi sempre son plàstics, fustes, pots, i vèrnis, principalment; pel que resulta relativament fàcil de cremar i fer desaparèixer tot això. Teniu en compte que són molts els turistes, excursionistes i altra gent que arriba -tant per terra com per la mar- a les caletes, trobant-se amb una desagradabilíssima impressió del nostres indrets.

Ja sabem que no som nosaltres tot sols els culpables de l'existència d'aquesta brutor, que du la mar, però si som els únics responsables de que els femers cada any siguin més grosos, perquè mai els hem fet net.

Si l'Ajuntament, dins un termini prudencial no fa cas a la nostra suggerència (seria lamentable) no cabria altra alternativa que fer una crida als ecologistes i a tots els amics de la natura, perquè fessin el que els serveis públics no tenen el coratge de fer.

AJAX (El més poderós)

La peixeteria, qualque cosa, menys un exemple d'adequació. Foto: T.P.

condicions sanitàries defectuoses. En tot cas, no es culpa dels pescadors, ja que per a vendre peix fresc basta posar-hi un 10 per cent de gel i compleixen les normes sanitàries establertes. L'acondicionament del local depen de l'Ajuntament i això pot costar algo però no massa. Anem a suposar que els que comanden no vulguin fer un gasto mínim per acondicionar el local. Sabem que fa temps que demanan que els hi posin una bombilla perquè puguin escorxar el peix a la dematinada o per col·locarlo, però no ho han aconseguit. Anem a suposar que

el batle no li sembli estètic aquell porxo i que vulgui solucionar el problema sense fer cap gasto i sense posarse malament amb els pescadors. A les hores el que ha de fer es cercar a qualcu que vulgui posar una peixeteria particular, i quan la gent estigui acostumada a anar a comprar allà, arribi un inspector de sanitat faci el seu informe o bé que es declari zona no estètica. Fins aquí tot son suposicions. Però si teniu la molestia de passar pel carrer Pio XII voreu que hi fan obre, es per montar una peixeteria. Han començat a fer obra sense permís de l'Ajunta-

ment però aquest el deixa que vagi fent

Voldria que quedàs ben clar que no estic opinant sobre la creació d'un negoci particular, té tan de dret a existir com els altres negocis de Pollença. Ara bé, em semblaria molt intel·ligent però de molt mal gust que s'evitassin un gastos d'acondicionar el local existent o de dedicar un espai en el futur mercat cobert perquè les famílies de pescadors del Moll puguin venir a guanyar el seu jornal. Voldria anar errat i que a la llarga veure una peixeteria pública en bones condicions.

TOMEU PAYERAS CIFRE

III TROBADA D'EXCURSIONISTES DE LES ILLES

Per tercer any consecutiu, Lluç serà el marc escollit per a celebrar la III Trobada d'Excursionistes de les Illes. Joves i no tan joves de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera s'aplegaren durant tres dies a Lluç, entre les més altes muntanyes de

l'illa, per a parlar, discutir, conviure, etc.. El lema de la Trobada, que se celebrarà els dies 1, 2 i 3 de maig, diu així: "Quins problemes tenim, quines solucions volem".

L'organització l'ha duita a terme la Unió Excursionista

de les Illes, entitat que replega a tots els grups muntanyencs que s'extenen per tot arreu de la nostra geografia.

La Secció de Muntanya i el Grup Nord de Mallorca, vos conviden a tots a assistir-hi.

LA DECLARACIÓ D'HISENDA, Un servei de CC.OO. als treballadors

Per 500 pesetes, els afiliats a CC.OO. tenen resolta la papeleta de les complicadíssimes declaracions de Hisenda. Un poc més (1000 pts) han de pagar qui no es de Comissions. De totes formes, és un preu molt ajustat, d'acord al que ha d'ésser un servei sindical.

L'any passat, els darrers dies, les coes cren groses i enguany ja s'ha començat,

per evitar les frisseres de darrera hora.

En tot cas, Comissions no defensa aquest injust sistema impositiu, desproporcionat i massa embullat, i pensa que aquest tipus de servei públic que dona el sindicat realment l'hauria donar el mateix Ministeri de Hisenda. Obrint oficines públiques i gratuïtes durant tot el temps que duri el

plaç de les declaracions, però, com si hem d'esperar que el govern ens resolgui qualque cosa, podem quedar asseguts per a sempre, val més que tots donem una volta per Comissions, abans de que els inquisidors dels doblers públics ens facim qualque visita domiciliària. Que no sigui res, germà. Que te sigui breu, factor d'hores extres!

electrica

tertime

BARTOLOME FUSTER INACHITTI

C. MONJAS, 20

- TEL. 531690 -

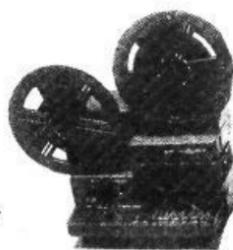
PUERTO POLLENSA

GRANDES DESCUENTOS EN LAMPARAS, APLIQUES Y PLAFONES
LOS MEJORES PRECIOS EN EQUIPOS DE MUSICA Y LAS MEJORES MARCAS.

GRUNDIG - TELEFUNKEN - PHILIPS

PANASONIC - DUAL.

VISITENOS

BAUER

CINECAMERES per a filmar

sense problemes

MICER

Els seus millors preus

G/ Alcudia, 14 - Telf. 530346 Pollença - Mallorca

LA LLAR DELS JUBILATS, UN TEMA D'ACTUALITAT

Bernat Amengual: "Necessitem que tothom col.labori per aconseguir-ho"

La problemàtica de la tercera edat afecta directament a un gran sector de la nostra població i indirectament a quasi totes les famílies. Aquest tema ha estat tractat en diverses ocasions en el Ple de l'Ajuntament. Des de fa uns quants anys hi ha hagut persones i entitats locals que han intentat resoldre el problema sense resultats positius.

El dissabte dia 7 de març va tenir lloc al local de La Caixa "Colonya" una reunió per a tractar aquest problema. Un dels promotors fou Bernat Amengual. Ens hem entretingut amb fer una xerrada perquè ens expliqui l'actual situació del problema.

-Fa uns quans mesos que anam darrera aquest assumpte. Entre en "Josep de Rovina" i uns quans

amics varem fer les primeres passes per després fer una crida a tots els jubilats.

A l'esmentada reunió varen prendre la paraula en Bernat Amengual que explicà les gestions fetes per a cercar un local i també parlà el Sr. Batlle que entre altres coses presentà a la consideració general una llista en que hi figuraven els noms d'una junta gestora. Sobre aquest particular li demanem:

-Qui va fer la convocatòria i a quines entitats convidaren?

-L a convocatòria la fem nosaltres mateixos i convidarem a totes les forces vives. Al batlle, jutge, ecònom, president d'UCD, president del PSOE, a en Martí Vicenç com a president del Club i membre del PCE, al pare Felip Cerdà.

-Com quedà constituïda la junta gestora?

-Foren els següents: Bernat Amengual, Josep Rot-

ger, Francesc Bonnin, Jaume Company, Bernat Oliver, Toni Magraner, Pep Cortès (que posteriorment renuncià), Antoni Ortiz, Andreu Company, Miquel Martorell, Josep Fuster.

-Com digué el Sr. Batlle, convenia que hi hagués algun membre més jove i concretament anomenà a Miquel Oliver. També entre el públic s'oferiren voluntaris per a col.laborar Magdalena Vilanova i Tomeu Payeras, que sembla foren acceptats i afegits a la junta gestora. Perquè no hi figuren ara aquests noms?

-Després en parlarem i decidírem que la junta estaria formada sols pels jubilats.

-Que demanaria als jubilats de Pollença?

-Que ens ajudin a cercar un local, ja que de moment aquesta és la qüestió principal. Però es necessiten diners i per això vaig proposar la idea de que cada un d'ells deixes 100 pes. al banc a

l'hora de cobrar el retiro. Aquets doblers anirien a una compte dels jubilats i servirien per a pagar els gastos generals del local. Voldria que s'interessassin per aquest projecte tant els jubilats com les jubilades.

-Ha estat molt comentada una nota d'un partit polític repartida a ciclostil dies després de la reunió de "Colonya" que sembla que els aludia.

-L'impresió que ens causà fou molt desagradable. El tractar-se de "soldados de fortuna" i altres injúries a persones com jo que hem fet molts d'anys de feina desinteressadament pel poble no hi ha dret. L'haver estat dos anys a la Junta del Club, quatre anys president de "Colonya", a més de treballar en la Penya Agrícola i l'antiga cooperativa, demostren que no ho faig per cap interès comercial. De totes maneres després d'aquest

escrit anàrem a parlar amb el batlle i en Pep Cortes i sembla que les posicions s'han suavitzat.

-Quan es farà la Junta General?

-Tot d'una que tenguem local. Esperam que hi compareguin tots els jubilats i entre tots elegirem a la junta definitiva. Tothom hi tindrà dret a participar.

-Vol afegir qualque altra cosa?

-Demana a tots que ens donin una mà. Els que ara no els ni afecta, Deu faci que arribin a vells en salut hi puguin també participar. Demana a Les Caixes i a l'Ajuntament que facin un esforç econòmic per a subvencionar aquesta Llar dels Jubilats.

Tomeu Payeras Cifre

CICLE DE PROJECCIONS DE TEMES DE MUNTANYA

Resultà un èxit

Les passades setmanes, la Secció de Muntanya del Club Pollença i el Grup Nord de Espeleologia varen oferir un interessant cicle de projeccions de pel·lícules, i diapositives, sobre muntanyisme i espeleologia. El sa-

lò d'actes del Club es va veure molt concorrit i animat, a pesar de que les pel·lícules bastant gastades donaven problemes sempre seguit. Les imatges visualitzades, totes, varen ésser realment interessants.

PARADOXA D'UNA SEMBLANÇA

La vida està plena de paradoxes. Des d'alumnes que suspensen matemàtiques i després inventen teories com la de la Relativitat o la base per a fer la bomba atòmica. A homes sords que componen simfonies meravelloses.

Semblance d'un Poble de J.A. Encinas es, a més petita escala dels exemples anomenats, una d'aquestes "anomalies" típiques i clàssiques en el esdevenir de la nostra humanitat.

Semblance d'un Poble es un llibre que parla de la nostra natura, paisatge, població, economia, història, organització social, manifestacions artístiques, arqueologia, etc. Meravellosament tracta amb una sòlida documentació, amb un disseny exquisit, i des de una òptica moderna capaç de questionar i per tant enriquir les ja valuoses aportacions clàssiques de la història de Pollença. Es un llibre escrit per un home que ni es biòleg, ni economista, ni sociòleg, historiador, ni escriptor, no pertany a la classe de persones que estan emmarcades dins la vase del seus títols.

El contingut es lo suficientment variat per no deixar d'interessar a cada un de nosaltres amb alguns dels seus caires. El tractament, essent rigorós i científic es senzill i comprensible per a qualsevol ciutadà.

Es una obra que pot servir de manual turístic, de guia ecològica i paisagística. pot servir inclús de llibre de text quan a les futures escoles s'ensenyi la nostra cultura. Però essent tot això, i superant qualsevol intent monogràfic sobre aquests temes es algo més. Es ni mes ni manco que una eina de transformació social perquè fa que el nostre Poble es vegi reflexat a si mateix. Coneixent; ho millor podem arribar a valorar el seu contingut i tots plegats

caminar cap un esdevenir més nostre.

Una obra reflexa sempre el seu autor, i aquest cas no es una excepció. El tractament bilingüe i el pròleg recordant a Ramón Llull quan es conta com un sarraf i un cristià es barallaven perquè, al no parlar la mateixa llengua no s'entien, indica clarament el desig d'acostament cultural i el reconeixement mutu que preten l'autor. En el tractament històric que fa de la nostra evolució cultural reflexa clarament la superposició, assimilació, integració de diferents cultures produint a llarg termini l'enriquiment del nostre actual patrimoni. Per J.A. Encinas la cultura es un element aditiu no substractiu. Per sobre la seva indiosincràsia andalusina i pollencina sura sempre l'home integrador, socialitzant, que partint d'una realitat evident tracta de contribuir a una integració amb el menor nombre de víctimes culturals possible. Dit això queda explicada la possible "incongruència" que representa que un "foraster" ens parli de la nostra història, perquè, en part, es també la seva.

"Semblance d'un poble" crec que es una porta oberta, pot servir de lliçó es un crit que demana un reconeixement i possiblement es una resposta. Es a més de tot això, algo que em recorda a les polèmiques i incongruents cançons dels Beatles, quan als pocs dies de sortir al mercat es convertien en obres clàssiques. Entenguem per clàssic, no el concepte antic, si no que es digne d'imitació.

Però malgrat tot per a molts no deixarà d'ésser una incongruència. Es més fàcil qualificar-ho així que haver-se de treure el capell o expendre la ma.

TOMEU PAYERAS CIFRE

L'autor del llibre: J.A. Encinas. (Foto: Pep Bordoy)

MARTORELL TORRANDELL, S.A. (MARTOSA)

- PRODUCTOS PARA LOS PROBLEMAS DE HUMEDAD
- PRODUCTOS ESPECIALES PARA LA CONSERVACION DE LA MADERA.

TODO PARA LA CONSTRUCCION

C/. Tito Cittadini, 8. Tel. 530549. POLLENSA

CA'N CABRER

MIEMBRO FUNDADOR DE LA ASOCIACION ESPAÑOLA DE GEMOLOGIA AGENCIAS OFICIALES

OMEGA - TISSOT PERLAS MAJORICA PORCELANAS LLADRÓ

Temple, 13 Telf. 530241 POLLENSA

Paseo Saralegui, 80 Telf. 531309 PUERTO POLLENSA

CAFÈ ESPANYOL CA'N MOIXET

PLAÇA MAJOR, 2 TEL. 53 00 02

POLLENSA

Galerías Vicens

L'ARTESANIA DE ROBES DE LLENGUES DE POLLENSA AMB PRESTIGI INTERNACIONAL CONFECCIO, ANTICS I OBRES D'ART

CLASSES D'IDIOMES i CONTABILITAT MELCHOR BOSCH SALAS PROFESSOR MERCANTIL

Cecilio Metelo, 101 - Telf. 530531 POLLENSA - MALLORCA

JAMbar

TEL: 530049

POLLENSA

LA GRAN NEVADA DE L'ANY 1956

Xerrada amb Mestre Amador; autor de "La Història de la Nevada" Pep Bordoy

Foto de la nevada, gentilesa de l'arxiu Bestard.

LA HISTÒRIA DE LA NEVADA

Demà a l'Autoritat si em voldria fer el favor de dar-me autorització per introduir un glosat per contar lo que ha passat el temps que mos ha nevat dins aqueixa nacló.

Que estaria de content i que ho seria de feliç que em donàs l'Ajuntament per acabar aquest testament una mica de permís; no es que sia molt precís per contar lo que me sent

Molts trobaran que és locada que valg malament del cap, que un home vell i granat que s'hagi passat pel cap de fer la història nevada

Si vaix fer aqueixa història és que trob que hi ha motiu; en arribà a l'any dos mil el jovent que serà viu i ho compra, que hi ha motiu tendrà aquest recordatori.

Sempre m'en recordaré com començà la nevada, l'any cinquanta sis estava i dia dos de febrer, com de nit això vengué i ningú ho esperava.

El cinquanta sis un dia pel febrer se va negar, èrem prop del darrer dia, sempre me recordaré, que Pollença llis quedà, per tot tres pams n'hi havia, i sense gens d'envidar si pels aits anàs a cercar un metro en midaria

No porien circular ni per camí ni cap via, molts perderen l'alegria i les ganes d'anar a ballar, i més si no tenien pa ni per fer coques farina.

Varen començar la randa el dia dos de febrer, que com el dia vengué ja no velen cap carrer ni cap paret ni taulada d'aqueixa grossa nevada que en la nit d'antes va fer.

Com vengué devers les deu molts al Calvari pujaven, i d'allà damunt esploraven prop l'Iluny, i molts trobaven que pareixia un museu

D'allà alguns devallaven emperò coixeu coixeu, que s'havien forçat un peu perquè amb la neu resbalaven; i alguns relen i cridaven i n'hi havia que ploraven i això canvia de preu.

Però va esser un passar, perquè feia un poc de vent, la neu s'anava fonguent i per tot podien anar, en no esser en el Pulg de Cà i el Tomi que és més valent; ja vareu veure la gent de moment que es va alegrar.

Dia cinc del mateix mes allò ja va canviar i la gent se preparà per dilluns anar a cavar i alguns a cercar menjar perquè hi havia el bestiar que ple no estava de més.

Dia sis que era el dilluns el cel se va despejar, i molts sentien conversar ara enu no feré pus, i sabem que amb el Bon Jesús amb Ell no poden posar. Ell lo que es manda se fa i allà dalt no hi ha induits.

Dia set nave per bones, oratge i sol va alxugar, i tot Déu ja s'en va anar a guanyar-se les garroves, perquè havia algunes hores que mos feia cavilar.

Amb l'idea que hi havia d'anar-hi a treballar, molts se varen alxegar antes de fer-se de dia, perquè el seu ventre sentia que'l vien d'auxiliar.

Dia vuit igual seguia, nom podia ser més bo, emperò ja deia jo que això es desbarataria perquè el moviment que hi havia no em semblava res de bo.

Ja som an el dia nou, un dia molt excel·lent, però vengué un moment com s'anava a pondre el sol que ja sentia un renou que ja havia altre moviment, se va pondre malament i això no enganya tothom.

Ja ha arribat el dia deu, ja contava que vendria, i amb la nit ja me sentia una fredor per un peu, i això és bo per un qui jeu que el donin mala vida, i era la neu qui venia cap aquí del Pirineu.

Dia deu va repetir per la segona vegada, crec que ho va fer tal vegada si la gent havia quedada una mica agraviada, que no tengués res que dir, si en volia conseguir i no en tengués de replegada.

Va començar el dematí i li va donar tot lo dia, i s'en va posar una camia de petxigàs del mes fi, i ni es que vulgui afeirgir-hi, per tot tres pams n'hi havia.

Em varen telefonar de l'Hotel de Formentor, s'hi podia anar al tractor per una mica adesar, però arrera va tornar, que no era investidor. Llavor va esser lo millor, que no podia voltar.

Erem prop de la Creueta i ja s'invocaven a Déu perquè en tenien de neu per damunt la carideta i no velen cap roqueta ni cap cabrit ni cabreta més que aquell misteri seu

Dues Esglésies ferides, Sant Jordi i la del Convent; cases, no ho sé de moment; i també tres gerrerles; i no és res això, les manies que tenia l'altra gent.

Ja no és com l'altra vegada que tot Déu feia ninots principalment els atots, i ara cercaven capots, gabardines i abrigo, perquè el fret los safalcava.

Passava qualque taulada i qualque porxe comú, perquè no podien dur la neu que's via posada, i molt gent ja pensava a lo que gefós estava a on ho havia de dur.

El batle bé ordenava i var fer un bándol segur, que caramell que penjava aferrat per la taulada que el tombin d'una vegada perquè no ferí ningú.

Dia dotze repetí, afegí a la que hi havia, i s'hi posà el dematí i aguantà fins a mig dia; llevones ja pareixia que el món havia de flnir. El batle se va posar a l'Església amb l'alta-veu, damanáu lo que vulgués si necessitat hi ha i vos vendré a auxiliar en el moment que puguem

El batle se pasetjava pel poble carrer en carrer, i si algo no estava be ho manava a la brigada, i en seguida s'arreglava, que és lo que un batle ha de fer

El vespre del darrer dia com un llum se va coiglar, i devers les dues sentia les teulades pedregar; i amb això em vaig aixegar per veureu un poc més clar i va esser que neu repetia, era de grim y corria emperò no va aguantar

En primer dia de Corema, un dia ben senyalat, va estar un poc enniolat i fret en fela a balquena, molts deien és una raresa, això anar tan abrigat, però no n'hi havia cap que anàs del tot destepat ni jagués a la serena.

Llavors vergué el dia quinze i molts ja havien fet el pla d'anar-hi el sent demà a enterrar-le a la sardina, però com va rompre el dia que feia un fret que cruixia, que se varen alxegar, llavor varen canviar, aquella idea que tenien.

Per l'Hotel de Formentor si que ho era una hermosura, hi havia una llanura d'aigua de mar i blancor, molta de neu i fredor, la carn prenla un color d'una grossa vermellura, cinc pams era la mesura, midat d'un bon midador

Un homo vell i granat que estava en plena vida que va contar l'altra dia no havia vist damunt l'illa que neu mal s'hi jagués posat i ara midat ben gruixat quatre pams era la mida, què ho seria de polida si hagués quedat conglaçat i que ho seria de mirat pel turista que vendria

Si hagués quedat conglaçat fluixa igual com nevava, haguera estat una monada pel turista que hi anava, podia haver patinat de Na Blanca anomenada, que hi havia bona mollada, pegar dins la mar salada, i quedà fesc i rentat.

Als senyors de Formentor això no les convendria perquè hagués vengut un dia que la llanya que allà de dins/ creixia

ben pensat no bastaria per dar la calefacció, i del jardí no hi hauria cap planta que fés olor.

Em vaig mirar el Colomer que es veu molt bé del Mal Pas i es vela tan blanc i ras com la flor del taronger, lo que m'estranya també que algun pintor no el pintàs.

També vaig pagar una uiada pel Faro de Formentor i n'hi havia una explanada de neu blanca ben triada que dava gust veure-ho. A res més l'acomparava que a un camp d'aviació, també lo que m'estranyava no he hagués gent ansansada que hi fessin reunió.

La Mare de Déu vetlava del Puig de dia i de nit i el del Calvari mirava si qualqu malalt estava que se trobàs dins el lilit, de febrer o de ferit, si allment li faltava, que és lo que fa una mare si es que tengué bon pit.

D'Elles em som fills i filles, són dignes de respectar, perquè se varen prestar de guardar-mos tants de dies, perquè la neu que es posà podia ocasionar l'haver-hi grans averies.

S'en morien un grapat de vallesa i malaltia i llavor que pel darrer dia ja s'havia despejat; el carrer s'havia rentat i la gent correr podia.

D'uen de l'altra nevada que va fer el noranta i dos, crec que era més espantós, dic vera, alquexa vegada, segons diu la gent granada que no era tan hermós

Déu del cel le va enviar i no he féu per dolentia, ho féu perquè mos sentia que s'havia de nevar, que no podiem anar, que mos arribaria a menjar el microbi que hi havia.

Dia vint tornar venir, que era la quarta vegada; s'hi posà ben dematí i devers mig dia acabava. I la gent tan plena n'estava que tothom la murmulava, i dela, "això és tenir-ne de barra, és que no en té a la seva cara d'allò que fa empegueir".

Hora-baixa s'entregà de la mateixa diada amb una aigua ben granada perquè volia rentà i ¿sabéu que ocasionar? que el vespre se colgà clar i va fer una bona gelada; i el sent-demà vidre estava amb un bon fret qui pelava que no poden anar.

Pollença va esser la primera de la neu que es va amollar, llevor per Alcudia va anar i partí per l'Albufera, Sant Joan i Capdepera, Santanyí i Son Servera i per les Colònies d'Artà; per Palma també arribà, però una friolera; al costat del nostre pla va esser igual d'un qui està darrera una vidriera.

Aqueixa neu va arribar quasi per tota Mallorca, parts mes fluixa i parts més forta, tothom en va celebrar, cap com Pollença i Artà, que hagi fet tan bona posta.

Fins ara en aquest moment parl de la nostra nevada, emperò per la Radio sent que ha arribat pel Continent i totes les parts d'Espanya; podem contar bona hassanya, si no mos falta aliment.

Si parlem dels aucellets creis que també l'han passada, un so moria de fret y l'altre es moria de gana; un al davall d'un rama, i l'altre dins les parets, i allà de dins se trobava la miqueta dels ossets.

A on també feia horror ere devers la muntanya, qualque menet que belava en el costat de sa mare que no era aguantador, i havia qualque voltor a l'aire que el vigilava si es condempna sa mare per ell empesolar-lo.

Si no fos per qualque ullastre que es anaven a tombar, n'haguieren pogut trobar enredadets cada pasa, o covatxo o tenassa que es pogués arreconar.

Ja podéu considerar un amo de bestiar que per aquests aits està en temps de neu si los passa.

Ho dic perquè el poble ho diu, no em voldria equivocar, si parlem del bestiar, dels que varen perillar entre muntanya i el pla, de Pollença vaig sumar que passa de més de mil.

Si haguéssiu vist els favars si que en felen de plorera, igual si estessin dins l'era i dels carretons atupats; trobaréu gros lo que fas, però no vos dic lo que era.

Dam la culpa a la nevada i jo dic que no la té, va esser aquella gran ventada que fer el dijous del compares que va cremar el taronger, l'amatller i el garrover i tot arbre que tengué aquell dia flor badada.

També planc el planterista que és culpa d'arbre fruital, perquè tenen molt més mal que lo que es veu a la vista i és una cosa ben trista perquè ha perdut el jornal, i ara per fer cabal haurà de pitjar la fisca.

Planters va cremar aquell dia valdrien uns quants milions, no hi havia recer ni recones en que estàs cubert de vidres i ja no hi val "Penicilina" ni capces d'injeccions.

Pollença amb los platers mos ha pegada la mala, entre el vent i la nevada, haurém quedat sense gens; lo millor és cercar fems i fer un altra plantada.

Si Déu no mos guarda un poc que mo envii bona anyada, serà una flamarada que ahurém tenguda de foc; no hi haurà cap auberco, ni gens de fruita acertada. Però si la nostre Mare qui està en el Puig s'ha enterada, mos donarà tal vegada capital d'un altre lloc.

Ara hò vull deixar anar no em vull cansar més la testa, a Déu hem de comenar que no mos torni enviar una nevada com aquesta, perquè ara la gent se quixa; llavors si que es queixerà.

Que bon amo i bon senyor hi ha devers l'Erbossar que enveren el tractor per la neu arreconar; llavor podiem anar una miqueta millor; mal podem pagar el favor que aquell dia va prestar.

Aquests senyors de dins l'Horta i llavors l'Ajuntament donaren abastament an el pobre innocent per passar aquest temps dolent que reinava dins Mallorca.

Qui també va fer favor va esser don Miquel l'Economo, que si tenia un velló el va repartir en el pobre, perquè compràs pa i roba, oli, arròs y sabó; no és res això escolar-ho, lo bo es per el qui s'hi troba.

Aquí a Pollença tenim, se veu, bona batleria, aqueix any per darrer dia de plorar hi havia motiu, però hi ha un refrán que diu "no pateix aquell qui viu si té bona companya".

—Enguany ha fet vint-i-cinc anys que va ocórrer "la nevada", vos fereu una llibreta que comprén un glosat d'aquesta i que amb el vostre permís publicarem a El Gall. Però, abans m'ha paregut oportú tenir una xerrada amb vos, i així podrieu explicar un poquet com va succeir tot això.

—Jo t'ho diré: Com bé dius abans, el mes de Febrer de l'any 1956 va caure una forta nevada damunt el nostre poble; va nevar durant més de dos mesos, quasi tres. Durant aquest temps quatre vegades va nevar fort; les dues primeres foren rebudes amb alegria, però quan vengueren les dues darreres la truita es va girar. Un parell de dies després de la primera, em vaig decidir a escriure alguns versos damunt allò, com més anava, més llargues es feien les meves poesies. Quan la vaig haver acabada la vaig llegir davant el batle i li vaig demanar permís per publicar-la, ell hi està d'acord.

—Quantes llibretes publicareu?

—En vaig publicar mil cinc-cents.

—Les venguereu totes?

—Si, només m'en quedaren un parell, la gent no en va comprar moltes perquè a la majoria no li agradava la poesia. Les poques que m'he quedaren les vaig repartir entre la meua família i algunes persones que l'hi agradava el glosat.

—A quant les venguereu?

—Les venia a set pessetes, en aquell temps era un preu bastant assequible.

De Senyors alguns n'hi havia que de això no feren cas i Jo d'alguns besaria els peus d'allà on les llevàs, perquè feren molt de cas d'aquell pobre que patia, però pot venir un dia que Déu del cel s'hi posàs.

Aquella persona noble que tengué coneixement, ha de tenir sentiment, en venir un temps dolent, d'ajudar un poc al pobre, perquè pot venir una hora que es podria girar el vent, i tenir qualque moment, pensant tenir abastament, faltar-li qualque garrova.

La Senyora de Ca'n Jura i els demés senyors que hi ha, que varen auxiliar, a Déu hem d'encomanar que els se conserva la fortuna, si ve altra tempestat dura, potsé mos assistirà, perquè un que no te pa, ni capital per comprà, és una bona amargura.

Aquests senyors de dins l'Horta són dignes d'apreciar, perquè el temps que va nevar, en varen auxiliar bona part de la gent pobre, i les donàs l'enhorabona per lo que es varen prestar.

De Ca'n Jura la Senyora que és una dona de bé, trob que li haurien de fer de brostades de llorer i capullos de roser una excel·lenta corona, perquè és una senyora que assisteix al qui no té.

Molts se gastan cinc pessetes pel vespre en el cine anar, també porlan comprar aqueixes historietes, i sempre hi ha moltes horettes i un bon rato que passar; i així podrán recordar lo que els vells varen passar aquell any que va nevar, que pena varen passar la gent y el bestiar i plantes que estaven dretes.

Adiós grandiosa nevada de tu me vull despedir perquè no tornis venir ni tu ni la mala anyada, ni aquella grossa ventada juntament amb la gelada que amb tu anava acompanyada, tots tres mos heu de dir ara aquella grossa majada an aquí l'hem d'agrair?

A n'el Batle vaig demanar i a l'Economo com a glòria, si en ver cabada l'història la podia fe l'empremtar, i poder vendre i donar con tal m'hagués de pagar mal fos més "fel" que el dimoni

Els me varen dir que sí, però fent les coses bé; i jo vaig dir ho acceptarè per pagar aquest paper i les hores que jo vaig fer, que em vatj llevar del dormí

Si me compráu les pleguetes me feréu un bon favor i ves desita n'Amador salti i molta unió, que no mos faltin pessetes, perquè són unes juguetes, tant si són brutes com netes tots desitjam tocar-ho.

Això són les poesies de la nevada que féu, èrem a dins el febrer, ben a prop dels darrers dies; i se trobau que són mentides que el s'hi hagin afeigides, dau ses culpas mes cumplides a N'Amador Magraner.

ELS POLLENCINS A LA CONQUESTA DE CANARIES

El primer desembarc a l'illa de Fuerteventura, on participà el marit de Flor de Ricomana

Cert temps lliure que ens deixava les nostres obligacions militars i qualche galó a la mània que ens conferia prou autoritat per incomplir els reglaments, ens permetia assessorar el temps fent investigacions històriques i arqueològiques a l'illa de Fuerteventura, on estarem condemnats a estar-hi durant prop de dos anys.

Aquell dia feia olor de rosa. La brisa arribava de la banda del Sahara, on la dona del Coronel tenia uns parterres que regava no se bé amb quina aigua; perquè anava molt cara l'aigua, era escassíssima i dolenta. La duien, l'aigua estimada, amb vaixells cisternes, des de la potabilitzadora de Lanzarote, l'illa de veïnat (Com d'aquí a Menorca).

I, amb olors de rosa, varem fugir per la porta petita, just devora cal coronel. Ràpidament sortiren de "Puerto del Rosario". El cotxe, un Opel de lloguer, automàtic, americà, d'un munt de metres de llarg, volava més que rodar, a través de les pistes de "lapisazulle". Quatre cases, una aquí, l'altra allà, i s'anomenaven poble tal, poble qual. Passarem alguns d'aquests "pobles", aixecant núvols de pols que els deia a la bona, extraordinària gent majorera, per on erem a cada moment des de kilòmetres de distància. Ni un tan sols d'arbre. Cap obstacle visual.

Atura el cotxe, el company. Ja hem arribat. Som el punt precís que tota la setmana havíem estudiat damunt els plans militars, i segons les indicacions dels vells il·lencs, i segons les comprovacions als llibres de la nostra especial biblioteca.

El paisatge té allà, una harmonia perfecta. Les muntanyes semblen els dibuixos que fan els nins i, el Sol, veritablement juga i fa rialles, darrera els turots. Existeix una trilogia insular composta invariablement per la palmera, la casa amb coberta de "adobes" i el fidel dromedari, aquest animalot fei i bon-atlot. La palmera com una senyera, sempre al vent; i la casa que, llàstima, no té cap parentiu possible amb les possessions mallorquines.

varen veure una casa que semblava diferent de les altres. Una antiga casa senyorial, era abandonada i en ruïnes. Darrera nosaltres una veu ens diu: Què, els agrada la casa? Estimarem que al seu temps no estaria malament, i digué el desconegut: "Conta una rondalla que l'home que la va fer quedà tan orgullós d'ella que, cada dia a l'horabaixa, pujava a la muntanya que hi ha davant i la contemplava entusiasmada, exclamant: Casa forta!, casa forta!. Casa forta!... Fins que un dia no va veure que trapijava dins el buit i el volcà s'el va menjar. A partir de llavors la casa roman deshabitada i, finalment, va passar a propietat de Don Manrique".

Aquell home contava i mai aturava. Ens va fer pujar damunt el volcà, per mostrar-nos tota aquella banda de l'illa, fins a veure, alluny, l'illa de Lobos i els escenaris d'antigues baralles entre els "Majoreros" i els "Godos" (Entre els aborígens i els colonitzadors). Ens va indicar on trobaríem els poblats primitius, les coves, les laberíntiques galeries del Volcà Arenes, els passos pels difícils malpaisos de lava cristallitzada, i moltes altres coses interessants. Ell era pagès. Analfabet de lletres però no de ciències. La història del seu poble la sabia tota. D'altra manera, però tota. Ens va dur a veure una certa senyora, madona de claus del dit Manrique. Pareixia ésser que una antiga esclava, negra, va deixar el secret d'un manuscrit on, entre altres documents familiars, existien unes referències antiquíssimes als primers anys de la conquesta de l'illa de Fuerteventura.

Uns mallorquins, establerts a l'illa sobre l'any 1340 (La conquesta "oficial" va començar l'any 1400) informaren al Papa Climent VI de l'existència i condicions d'habitabilitat de les Canàries i, aquest, envià dues expedicions de conquesta, una l'any 1346 i l'altra, amb més informació i millor preparada, a 1352. En aquesta altra amb la participació de trenta missioners mallorquins.

Esquinzo. El paisatge de Fuerteventura es com les muntanyes dels dibuixos dels nins... (Foto: J.A.E.S.)

Deixarem al sabi i tornarem de bell nou als poblats de Muley, Miraflores, Casas del Negrito, a Caleta Fuster (On ha un antic castell de pedra), tornarem altra vegada a la "Caleta de Los Mallorquines", fotografarem detingudament aque suggestius molins de vent fariners de "La Antiga" (Molts rescuts al representat a un gravat mallorquí del segle XIV), comanarem als "majoreros" com era allò de l'Urxella (o Orchil com ells li deïan) que servia per tenyir de vermell, visitarem altra vegada, amb temps i més cura, el poble de Bethancur vermell l'església de Sant Diego (Fundada pels Mallorquins

i la seva cova del miracle, estudiarem les capelles dels Franciscans, explorarem més coves, mines d'aigua, malpaisos, més poblats primitius i més poblats moderns. El resultat no tenia molta volta de full: els mallorquins degueren desembarcar a la Caleta Fuster, i, des d'allà, partiren cap a Miraflores, després a La Muley, i, finalment, a Casas del Negrito. No deixaren pedra sobre pedra, però sí las rels, duna colonització fonamental per arribar als fets que la història, poc temps després, ens va oferir: incloent part dels misteris del descobriment del continent americà. Tal vegada no sia gratuïta la tesi que, partint de la realitat dels embulls que els mallorquins i els seus associats, els genovesos, mantenien aleshores, i que vol suposar una identitat mallorquina per Colon (o Colom, com vulgue). Colon tenia bons amics a Canàries i unes velles relacions empresarials, pareix.

Apart d'aquesta qüestió colombina, enviaren les nostres trobades, i consegüents impressions, a Mallorca (5 de Setembre de 1969) i, pel que ens contaren, produí molta polèmica. De Pollença ens demanaren que aconseguís el manuscrit esmentat. Que ho compràs, o fes el que volgués, però que no tornara a Mallorca sense el dit llibre. Faltaven 15 dies per la nostra tornada a Mallorca. Es a dir: dues sortides de fi de setmana. Un temps massa just per aconseguir aturar la venda a l'estranger d'un llibre que més d'un volia. I va voler Mahó; el deu dels "Majoreros" primitius, que la cosa no ens anassin com vollem. Per una discussió filosòfica (i una mica més que filosòfica), amb un "Testigo de Jehová" a un lloc que la nostra graduació no servia precisament d'exemple per a la tropa, ens va dur a tot-dos a passar-nos dues setmanes a la presó del quartell (Precisament a la mateixa cel·la, on, així, varen tenir temps per discutir). I el manuscrit prengué uns camins que després no he pogut conèixer.

Si és ver que resulta mala sort que una dona no tenguí marit, més mala sort es que a uns investigadors li fugin de les mans un manuscrit com aquell. Però l'obligació és sempre primer que la devoció i, es evident, les nostres obligacions militars no ens permetien fer més del que ferem. I la història és finita, de moment.

J.A. ENCINAS S.

No deixaren pedra sobre pedra... (Foto: J.A.E.S.)

Una de les Eglésies fundada pels mallorquins. (Foto: J.A.E.S.)

Tindaya es un llogaret situat al Noroest de l'illa. Pertany al terme municipal de La Oliva (Del Cavildo de Fuerteventura). Començaren a caminar pels anàrquics carrers de Tindaya; pels camins del pobles, perquè realment carrers, carrers, no n'hi ha. Cada casa té el seu hortet i la tanca per les cabres. No se veu ningú. Pareix un poble deshabitada. Una joveneta apareix per entre les parets. Du una prosaica olla d'alumini sobre el cap, amb aigua. Camina dreta i estirada, amb la llarga falda arpeglada a un costat i el vel negre recull sobre una banda. Va descalça i pareix que no sent gens les pedres del camí. La saludam i ens correspon amb un gest expressiu i simpàtic. Davant nosaltres hi ha la Muntanya Negra, un dels volcans més recents de l'illa. El seu cràter es perfecte: un negre "cono" truncat i gens erosionat. A l'altra banda hi ha la blanca muntanya de Tindaya. Caminam, mentre sentim com ens observen grups de dones —sempre vestides de negre— que guaiten pels portals, ajuntat-se per xafardejar. Un poquet incòmodes per les inquisitives mirades, cerquem la salvació a un hort de patates, on una dona i un xic estant sembrant afanosament.

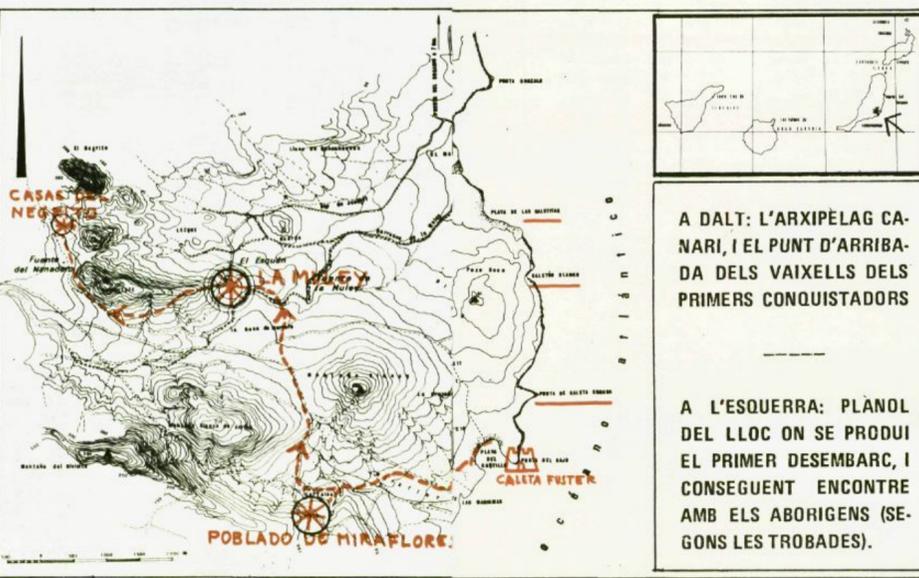
—Què tal? Com va la feine, senyora?
—Senyora, jo, ca! Si fos una senyora no estaria aquí suant: quan no hi ha homes han de treballar les dones.
—Però, es que no hi ha homes al poble? Demanam—, i ella contestà, aixecant el cap altra vegada:
—Al poble si n'hi ha però a ca meva no.
—Mala sort. Que li pareix si feim algunes fotografies?
—Doncs, fas totes les que vulguis, fill meu, i se les en dugui totes.
—Gràcies.

El sol entrava i sortia entre el núvols, i el paisatge era alternativament trist o alegre, sense terme mig. No molt alluny

Són els anys en que, a Pollença, Flor de Ricomana deixà fer-se monja. El seu marit havia anat, al cors, per les costes d'Àfrica; i feia fortuna conquerint illes i agafant més de tres mil radis de l'illa de Fuerteventura, per dur-los al mercat d'esclaus d'Oran. Bernat Alzina —que així nomia l'home de Flor de Ricomana—, morí a Canàries l'any 1343; tres anys abans de la primera expedició que envià el Papa. Segurament morí durant un dels molts nombrosos i durs enfrontaments amb els aborígens de les illes grans, dons l'illa de Fuerteventura havia estat guanyada, mantinguda i colonitzada sense grans dificultats, principalment degut a les condicions geogràfiques d'aquesta. Fou empreada com base d'operacions per a dirigir incursions a les altres illes, més desitjada, però molt més defensables i organitzades.

Fuerteventura té topònims mallorquins escampats per bona part de la seva geografia que ens recorda les senyes dels seus colonitzadors. Això no ens servia de molta ajuda, a l'hora de començar la feine de recerca dels llocs precisos dels primers desembarcs; per a l'illa no hi ha massa ports naturals on recollir una esquadra de conquistadors. Calia, doncs, reconstruir els fets dels primers contactes de les naus mallorquines amb els "majoreros".

Tenim unes precises i sorprenents dades de partida: des del començament de les nostres prospeccions arqueològiques havien trobat ceràmiques mallorquines del segle XIV, mesclades amb les precioses ceràmiques del Neolític Majorero de Fuerteventura i, per altra banda, existeix la Caleta Fuster, un lloc molt adequat per desembarcar i prendre possessions a terra. En aquesta àrea concreta tenim fins a tres poblats destruïts, corresponents a unes dates precises, relacionades amb la costa i les ceràmiques mallorquines.

Itinerari que varen seguir els mallorquins, i: dels enfrontaments (Segons els vestigis ceràmics).

L'ESCRITORA CAMILA PERS, POSÀ POLLENÇA DE MODA A DINAMARCA

FA CINQUANTA-DOS ANYS que l'escriptora danesa Camila Pers arribà a Pollença; i, després de residir una curta temporada a una casa d'hostes del carrer de les Creus, en el Calvari, passà a viure a "Ca'n Pallicer", fèrtil i sanitària finca ubicada dins l'Horta Pollencina, on morí el 7 d'agost de 1964, a l'edat de 85 anys.

La seva estada entre nosaltres sols fou interrompuda, de tant en quant, pels seus viatges arreu del món, dels que sempre retornà a Pollença, amb més ànsies creadores i amb més amor a la nostra illa, terra que sempre va lloar amb delectança.

Dotada de gran energia vital fins a la darrera edat, Camila Pers va ser una bona ciclista, perquè el trajecte des de Ca'n Pallicer a la Vila i des de Pollença a l'Horta, el solia fer anant en bicicleta.

Camila Pers feia llargues xerrades amb l'amo En Miquel Canador de l'Hort de Ca'n Trinxet i amb l'amo En Martí Petit, pollencins de bona cepa que, sens dubte, li donaren informacions ben valuoses i de profit per a les seves gràcils novel·les. I, referent a l'escriptora, ambdós solien dir:

"Aqueixa dona és un cas: governa Ca'n Pallicer, i dins un món trapasser no té por de cap fracàs".

I és que Camila Pers tenia dues filles i un fill: N'Annet, N'Ulla i En Miquel. N'Annet, que visqué deu o dotze anys al Port de Pollença, un dia va partir cap a Austràlia. N'Ulla, casada en segones núpcies amb el pintor espanyol Alfons Benavides, també morí a Ca'n Pallicer, fa pocs anys. L'únic que deu viure és En Miquel, metge a Copenhague.

Camila Pers era bona amiga del magistral director d'orquestra Ataúlff Argenta. En certa ocasió, el va convidar per a passar unes setmanes a Pollença; i per aconseguir que el músic famós acceptés realitzar el viatge a Mallorca, Camila Pers li hagué de prometre que tindria un piano a la seva disposició a Ca'n Pallicer o també a "Ca'n Eugeni Bouzas". I en llogà un a Ciutat. Però, Ataúlff Argenta es posà més que nerviós en veura que l'entrega del piano es demorà tres dies. Tan és així que, Camila Pers, intentant el seu acompanyament, el feu anar a peu al Castell del Rei. Excursió que Ataúlff Argenta elogià sens mesura i que aconseguí temperar el seu esperit.

Com és lògic, el piano arribà i el genial músic pogué, a lloure l'ànima, aïllar-se o córrer pels vianys encisadors de l'harmonia i de la inspiració.

També una forta amistat me va unir amb l'escriptora danesa que, de tant en tant, a Ca'n Pallicer, me llegia molts dels seus escrits destinats a diaris i revistes de variis països, que em traduïa al vol. Parlava bé el castellà i arribà a parlar el mallorquí col·loquial amb vertadera suficiència.

Un dels llibres de més difusió de Camila Pers és el titulat "MATERNES REJSE". La primera edició de deu mil exemplars posà Mallorca de moda en els països d'Escandinàvia. I, davant l'èxit insospitat de dita novel·la, amb argument i acció a la nostra illa, Camila Pers es va veure obligada a escriure una segona i una tercera parts, continuant l'argument bàsic del primer llibre.

Les col·laboracions de Camila Pers s'estengueren a moltes publicacions. I tant en el seus poemes com en els

L'Esriptora danesa Camila Pers.

seus escrits, sempre exalçà, fidelment, el paisatge mallorquí, costums, tradicions seculars i tipisme de la nostra terra. La seva ploma àgil, dedicada a una vida literària activa, deixà testimoni dels seus sentiments de pau i de germanor, que marcaren la pauta de la seva vida i la regla dels seus actes. Ella solia dir:

"Nom de Rei Mag és Gaspar; i d'Arcàngel, Sant Miquel. Una ditada de mel a tothom sol agradar, simplement, amb dues gloses. M'agrada fer bé les coses i les flors que més estim d'aquesta terra on vivim, ara i sempre, són les roses".

A Ca'n Pallicer Camila Pers hi visqué llargues anyades, gaudint la tranquil·litat pollencina, l'evolució de la Vila, l'auge turístic i la mutació del Port de Pollença, Formentor i la Cala de Sant Vicenç, així com el floriment cosmopolita del nostre terme municipal.

Entre altres danesos que han viscut a Pollença, vull recordar el pintor Thorstein Möller, l'escultor Erik Rahr, l'escritor Benet Rosenkilde, la pintora Rut Rosenkilde, la dansarina Tove Rahr i les seves bellíssimes filles Pernilla i Trina.

El caràcter bondados de Camila Pers, la seva obra literària al·lusiva a la nostra Pollença i l'amor a Mallorca, foren les seves virtuts inconfundibles.

Vull acabar, afegint que l'amo En Martí Petit, tot i admirant-la i curull d'entusiasme, li digué:

"Donya Camila, vosté sempre ha tengut resistència, paraula i bona presència, que és allò que, amb la prudència, dona a la dona poder".

Sia, doncs, vàlida aquesta recordança. Pollença, abril 1981.—PAU.

LA FUNCIO DE LA MUSICA A L'ESCOLA

Per poder fer aprenentatge musical a l'escola és necessari elaborar una teoria pedagògica basada en l'evolució de l'infant, i el seu contacte amb el so.

Amb aquesta fi és a celebrar el passat cap de setmana, una trobada a Son Rocca on la majoria erem professors d'E.G.B. interessats en la matèria.

Un dels coordinadors d'aquesta trobada va ésser Santiago Riera, seguidors del mètode del Pare Ireneu Segarra, cal destacar a Xesc Crespi i a Baltasar Bibiloni.

Resumint les conclusions d'aquesta trobada podem dir: l'escola no ha de pretenir en cap moment crear figures musicals, sinó donar a tots els nins una formació musical com vocal, elemental, que li serveixi realment i no sigui oblidada.

L'objectiu més fonamental és el de sensibilitzar l'infant cap a la música i sobre tot no ha de veure que la música és una casa que està feta, que a ell només li queda restar assegut escoltant una música composta fa molt d'anys, que no li diu res perquè no l'entén (ja arribarà el dia que la comprendrà) ni memoritzar elements musicals que a priori no li serveixen per res.

La música no és una cosa tancada, és oberta i creativa. Primerament no s'ha de començar a fer seure a l'al·lot que aprengui uns cançons fetes, sinó que pel contrari ha de veure que ell mateix, com qualsevol d'aquests famosos compositors "pot fer música"; tenint a l'abast tan sols dues notes, coneixent tant sols les qualitats dels sons i posar-li un ritme lo més senzill crea una melodia que després li pot posar inclús una lletra. D'aquesta manera, si veu que ell pot treballar en un principi, amb tots elements, si les pot combinar, tindrà certa curiositat per conèixer altres coses i aprendrà música com si d'un joc es tractés.

Diuen que és pot començar a donar música quan l'infant està a l'ensenyament pre-escolar. La música dins aquesta etapa està lligada amb la motricitat i això nos serveix de molt. Dins la preescolar se treballarà les qualitats, els sons i en arribar als sis anys començarà a veure el ritme i una o dues figures que seran: la negra, el grup de dues corcees i si és possible el silenci de duració 1.

Com és pot veure se li dona molta d'importància a l'educació de l'oïda i l'entonació, ja que són imprescindibles per la cançó i nosaltres a aquesta la consideram com columna bàsica de l'educació musical.

Per acabar podem dir que cal sensibilitzar al nin; i sobre tot mentalitzar-lo que la música no és una cosa morta guardada en pentagrames plens de pols, sinó pel contrari està viva i a l'abast de tots.

MARGALIDA BIBILONI ALEMANY
POLLENÇA, ABRIL 81

CONSERVACIO-EXPLOTACIO-DEGRADACIO

- ★ Equilibri amb la natura
- ★ Perill d'autodegradació
- ★ Alternativa ecològica

Entre algunes posicions naturistes o ecologistes per un vent i les purament especulatives, hi cap l'opinió ecològica. Entenent per Ecologia, una ciència que estudia la biologia dels ecosistemes i no una actitud sentimental i nostàlgica davant la consumació de l'actual degradació. Feta aquesta diferència entre ecologia i ecologisme, m'atraviré a exposar breument i en termes senzills les relacions entre l'home i la natura.

L'HOME PRIMITIU: EQUILIBRI AMB LA NATURA. - Dins les actuals tribus que encara viuen com els nostres avantpassats, l'equilibri amb el medi que el envoltà, és el factor més representatiu del seu tipus de vida. Està integrat dins l'estructura de l'ecosistema allà on viu, sense trencar el seu mecanisme cíclic. Es una peça més del seu engranatge. S'ha calculat, que en èpoques primitives la densitat mitja era d'una persona cada kilòmetre quadrat. Aquest equilibri permetia una conservació de la natura. Encara no s'havia in-

ventat l'explotació. La quantitat d'aliment natural regulava automàticament i despiadadament la població.

L'EXPLOTACIO I AUGMENT DEMOGRAFIC. - L'agricultura i la ramaderia foren el començament de l'explotació de la natura. Les tècniques de pesca també es milloraren. D'aquesta manera s'aconseguia una major producció per unitat de superfície. Aquesta explotació es va anar organitzant lentament i donant lloc a la possibilitat d'un augment de població. L'explotació donà lloc a l'industrialització, i aquesta a la concentració demogràfica. Avui en dia, a les nostres latituds, per terme mig un kilòmetre quadrat dona per a viure a unes cent persones.

EXPLOTACIO - CONTAMINACIO - DEGRADACIO. - Tota explotació, requereix directa o indirectament l'existència d'una indústria auxiliar. Tota industrialització, genera contaminació com a conseqüència de l'eliminació dels residus i la seva acumulació als ecosistemes naturals. La conta-

minació, pot provocar la degradació dels medis naturals.

FUTUR: PERILL D'AUTODEGRADACIO. - L'home, com a part integrant de les cadenes tròfiques dels ecosistemes, reb indirectament les conseqüències de les seves accions. Moltes substàncies químiques s'acumulen en el nostre organisme produint efectes patològics. Per a fer produir més al camp, hi ha que fumigar i tractar més sovint amb substàncies químiques, però de cada vegada estarem més intoxicats. La conservació de productes, i les hormones aplicades al bestiar són altres fonts d'intoxicació. Hem arribat un moment en que per a produir més hi ha que intoxicar-se més.

ALTERNATIVA ECOLOGICA. - L'Ecòleg, se sent solidari amb la resta de la humanitat: és necessari explotar per a viure. Però a base d'una explotació que ens permeti viure. Hem de partir del fet, que, el nostre planeta dona abast per a alimentar a tota la població actual. Si dues terceres parts

passen fam, és com a conseqüència de la no explotació de certes zones i de la mala distribució de la producció. L'explotació més racional, consisteix precisament amb la forta concentració de les explotacions, deixant espais entre aquestes que romandran verjos de tota intervenció humana. Vendria a ésser qualque cosa semblant a concentrar els cultius agraris en determinades zones, a base sobretot d'hivernades i deixar espais intactes que serien Parcs Naturals. En quan a la mar, els cultius marins poden substituir en gran mesura als tradicionals, possibilitant la recuperació d'aquest ecosistema. Les substàncies químiques utilitzades, haurien d'anar-se suprimint progressivament o en tot cas que fessin biodegradables i per tant no acumulatives dins l'organisme. L'aplicació d'aquestes mesures escapen a qualsevol consideració ecològica, i entren en el camp d'altres activitats humanes regides per una escala de valors subjektius, que en res s'assemblen a l'objectivitat científica.

TOMEU PAYERAS CI-FRE. Biòleg.

PASSATEMPS

Oferim als nostres lectors desenfainats la possibilitat de posar a prova els seus coneixements toponímics sobre Pollença. Es tracta d'anar juntant lletres consecutives fins a formar els noms dels llocs. Fàcilment trobarà el nom: EL VILAR. Idò, continui, fins arribar a deu. El proper número de "EL GALL" li oferirem les solucions. Ah! També val al revés, i en diagonal, i d'abaix a dalt i creuades, etc. Sort.

Solució del passatemps del núm. anterior (El Gall, 27. pag. 10)

NOVES ESPECIES PROTEGIDES

La protecció de la natura no ha estat que diguem una de les accions preferents de l'administració espanyola. Més bé tot el contrari. Així i tot adesiara fa qualque coseta interessant, encara que molt millovable, com és en aquest cas la protecció d'espècies animals. Per això, el passat dia 6 del mes passat es va publicar al B.O.E. un Reial Decret pel que se protegeixen més de quatrecentes espècies, entre mamífers, reptils, amfibis i aucells, a nivell de tot l'estat.

A les Illes Balears són més de trenta les espècies afectades pel Reial Decret i que ara veurem:

MAMÍFERS: Totes les espècies de rates pinyardes, el vell marí, i les llebres.

REPTILS: La tortuga de terra, la tortuga marina i les sargentanes.

AMFIBIS: calàpet balear (una espècie trobada fa poc temps).

AUCELLS: Corb marí, agrons, toret, esplugabous, flamenc, voltons, milana, esparaver, moixeta, falcó, xoriguer, arpella, mussol, òliba, tirulí, los o passarius, avisadors o cames de jonc, totes les castes de

gavines llevat de dues, cucui, abellarol, puput o gall de Sant Pere, beierol, guatlerra maresa.

Tots aquests animals, juntament amb aquells aucells més petits de 20 cm. de llarg (com per exemple el ropit), queden protegits per la llei. Això vol dir que no se'ls pot caçar, capturar, ni tenir, ni vendre, ni exportar, ni tampoc recollir els seus ous o les seves cries. Tampoc se'ls pot embalsamar.

Fins aquí el decret. Ara bé, no hi ha dubte que dins la llista hi manquen moltes d'altres espècies que hi tocarien ésser. D'altra banda no se fa menció a cap peix, ni crustaci ni molusc, quan de tots és conegut la necessitat de protegir algunes espècies que es troben en perill seriós d'extinció, o almanco en franca regressió.

D'altra banda creim que a més de la protecció d'espècies és necessari la protecció del territori on habiten. Ja que de poc val protegir una espècie, quan llavors li fitem el lloc on viu.

G.O.B. - Pollença.

COSES DE "EL GALL"

LA BORSA	NUMEROS?	
COTITZACIONS DE "EL GALL"	0 zero	22 vint-i-dos
VENDA:	1 un (una)	30 trenta
Col·lecció completa de "EL GALL" fins núm. 18 (1 any), sense enquadernar. Preu: 750 pts.	2 dos (dues)	31 trenta-un
Col·lecció completa de "EL GALL" fins núm. 18 (1 any), enquadernat. Preu: 1.500 pts.	3 tres	32 trenta-dos
Ofereix exemplars de "EL GALL", a partir del núm. 18, al preu de 25 pts. UNITAT.	4 quatre	40 quaranta
COMPRA:	5 cinc	50 cinquanta
Compr Exemplars Núm. 1 de "EL GALL", al preu de 100 Pts. unitat.	6 sis	60 seixanta
	7 set	70 setanta
	8 vuit	80 vuitanta
	9 nou	90 noranta
	10 deu	100 cent (centes)
	11 onze	101 cent un
	12 dotze	200 dos-cents
	13 tretze	300 tres-cents
	14 catorze	400 quatre-cents
	15 quinze	500 cinc-cents
	16 setze	600 sis-cents

Es una gentilesa de **GC**

INFORMACIO AGRARIA

Arbres que tenen pinyols petits

Les malalties actuals d'aquests arbres (pomeres, pereres, etc.) són "el moteat" i els "Oidium" es manifesta com una pols blanca als punts més tendres de la planta. Tractament: S'han de tractar conjuntament les dues malalties a base de Kharatane mesclat amb oxiclour de coure a les dosis que marca el paquet. També es pot emprar Ziram, TMTD, o similars. S'ha de tenir en compte els productes que poden perjudicar a la parera d'aigua (observar les contraindicacions del producte). En casos molt forts d'atac del mildiu o sigui el "moteat", s'han d'aplicar productes que són curatius en lloc dels anomenats fins ara, que són preventius. Convé aplicar Benomilo, sumisklets, etc.

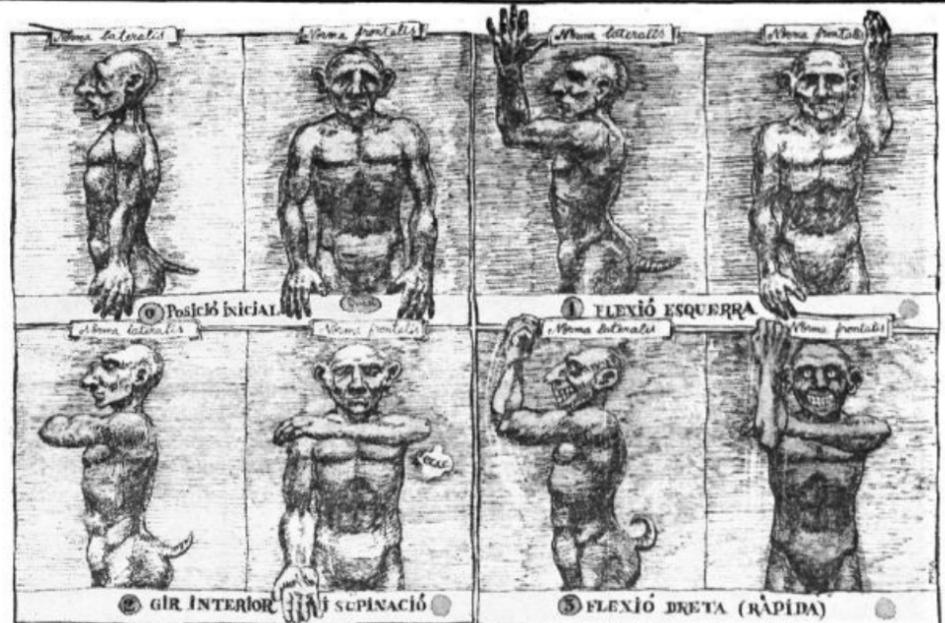
PULGONS. - Aquests petits insectes es poden tractar amb qualsevol producte fosfat i al mateix temps sistèmic, com el Dimetoato o similars.

MELICOTONERS. - La malaltia més corrent és la produïda per l'insecte Thafri-na deformas i s'anomena "Abolladura dels melicotoners", tenen la fulla arrufada i deformada. Tractament: si són preventius a base de Ziram, TMTD o similars. Els tractaments curatius a base de Benomilo, Sumisklets, etc.

HORTALISES. - Les malalties més comuns són les produïdes pels pulgons, Mildius i Oidiums. Es combat amb els productes enomenats. Dimetoato, Oxiclour de coure, Karatane.

Per a més informació adreçau-vos a la Cooperativa Pagsa de Pollença. Tel. 530569.

MARTI MELIA (Servei d'Informació Agrària de la C.P.P.)

ACTE INAUGURAL DE LA NOVA SALA D'EXPOSICIONS I SALÓ TEATRE DE MONTI-SION

El diumenge 29 de març passat, es va inaugurar, amb nombrosa assistència de públic, la nova Sala d'Exposicions i Saló Teatre de Monti-Sion. Començà l'acte amb unes paraules de presentació a càrrec de don Miquel March Cerdà, que declarà inaugurada l'EXPOSICIO de PINTURA de DIONIS BENNASSAR. Les obres que hi figuren són testimoniatge fidel de l'autèntica magistratura d'un artista excel·lit.

A continuació, En Miquel Bota Totxo, de la Secció de Cultura de SA NOSTRA, pronuncià un emotiu parlament, referint-se, en primer lloc, a les obres de restauració i adaptació que s'han realitzat i que han comptat amb la generosa ajuda de la CAIXA D'ESTALVIS DE BALEARS -SA NOSTRA-; i, després, féu un estudi de l'obra pictòrica de Dionís Bennassar, posant de relleu la importància, transcendència i valuosa significació de l'art del conspicu pintor pollencí.

Actuaren també "ELS VALLDEMOSSA", grup mantenedor de l'esperit popular de la nostra música, aconseguint un èxit extraordinari. La seva interpretació de cançons de Pollença fou, purament meravellosa.

Finalment, el Pare Director Superior don Felip Cerdà, C.R., pronuncià unes paraules de gratitud.

Tots els assistents a l'acte es varen sentir gojosos i plens de satisfacció.

PREGO DE SETMANA SANTA 1981, PATROCINAT PER "SA NOSTRA"

A l'Església del Convent, el 10 d'abril, divendres de Passió, el PREGO DE SETMANA SANTA, acte ja tradicional que a Pollença mai no hi pot mancar. Una peça magistral del gran home de lletres i historiador Mn. PÈRE XAMENA i FIOL, autor de la "HISTORIA DE MALLORCA".

I l'exquisidesa del CONCERT SACRE amb l'actuació del Cor Infantil "L'ESTEL", el COR de POLLENÇA i la BANDA DE MUSICA de POLLENÇA, amb la interpretació d'obres de Mozart, Capllonch, T.L. de Victòria, Zoltán Kodály, Ynera, Geoffray, Albert Taulé, Bizet, Gounod i Saint-Saëns.

Una vetllada plenament emotiva i de relleu ben significatiu, dins el programa de la Setmana Santa Pollencina. Programa, la qual edició ha estat patrocinada per la Caixa d'Estalvis de Balears -Sa Nostra-.

ACTUACIO DEL GRUP DE TITELLES "POMME D'API"

Conegut l'èxit obtingut a l'Auditorium de Ciutat, també amb el patrocini de SA NOSTRA i per als nins i nines del Col·legi de Monti-Sion, el dia 30 de març va actuar, en el Saló Teatre, el Grup de Marionetes "Pomme d'Api", amb la representació d'una versió lliure del conte "PINOCHO".

Tot l'alumnat va poder gaudir i admirar l'art deliciós d'aquest important grup de titelles.

ESPAI PATROCINAT PER LA

CAIXA D'ESTALVIS DE LES BALEARS
"SA NOSTRA"

PERFUMERIA I GABINET D'ESTETICA

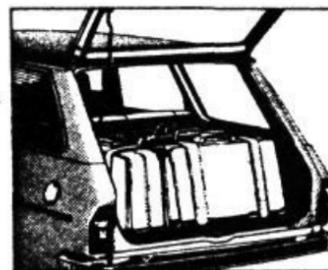
CARRER METGE LLOPIS, 19

(Davant la Bolera)

PORT DE POLLENÇA

Telf. 531708

JA ESTA OBERT

Hay coches que se definen con dos palabras. Cuando a usted le hablan de un Renault 12 Familiar no necesita después demasiadas explicaciones. Y lo mejor, es que lo mismo que a usted, le pasa a personas de gustos muy distintos al suyo. Porque un Renault 12 Familiar es un coche completo para todos los gustos y necesidades: Duro, económico, espacioso, confortable, de bajo consumo y mantenimiento reducido. Un coche para todos en todo tiempo. Así es el 12 Familiar. Venga a comprobarlo. Nueva versión Renault 12 GTL Familiar motor 1.397 cm³. Tracción delantera - Dirección de cremallera - Servofreno. Maletero transformable de 910 a 1.650 dm³. Alto nivel de equipamientos.

RENAULT 12
"Valor permanente"

Concesionario

RENAULT

Le esperamos en:

PEDRO PAYERAS SOCIAS

Dirección Comercial: Ctra. de Inca, 21 - Teléfonos 54 08 55 y 54 04 12 - LA PUEBLA
SERVICIOS } LA PUEBLA - Ctra. de Inca, 21 - Tel. 54 08 55
POLLENÇA - Cecilio Metelo, 30 - Tel. 53 06 63

LA COOPERATIVA DE PAGESOS DE POLLENÇA: UN CAMI OBERT

Era pel juliol de l'any passat quan un grup de pagesos de Pollença varen inaugurar la Tercera cooperativa de Pagesos al nostre Poble. Endarrera quedaven dues experiències no massa afortunades i endavant tot un camí a córrer i una feina a fer. Ha passat poc temps encara, la Cooperativa de Pagesos del nostre poble no ha aconseguit encara el seu ple desenvolupament. Se van cobrint etapes i se va intentant el cobrir poc a poc totes les activitats pròpies d'una autèntica cooperativa. Se va fent feina i se comencen a veure els resultats, resultats esperançadors. El Gall parla avui amb uns quans del capdavanter de la Cooperativa, ens parlen dels principis, del que hi ha fet i del que volen fer. Els problemes són molts i complexos; les dues experiències cooperativistes hagudes al nostre poble no ajuden a la comprensió dels que encara dubten, i la mateixa inèrcia que el pagès rossega de temps enrera són dificultats que se van superant poc a poc, però una cosa és certa; avui per avui la Cooperativa de Pagesos de Pollença, es ja un camí obert per a la gent del camp.

—De on va partir la idea de formar una cooperativa i com va néixer?

—La idea sortí d'un grup d'homes de la Unió de Pagesos, que ens varem plantejar la necessitat de trobar una eina per a lluitar cap a la resolució de tots els nostres problemes i per a crear un vertader nexe d'unió entre tots els pagesos. En principi erem tans sols dinou i ara ja som cent. Esperem que aquest número creixi més encara. D'aquestes dinou persones varen sortir els que ara formem la junta, és a dir, en Pere Capó com a president, Martí Melià secretari, Jaume Llobeta tresorer i vocals Ramon Campomar, Miquel Mayol i Joan Provençal, després hi ha els interventors de comptes qui són en Jordi Bennassar, Tomeu Mesquida i Martí March. El Gerent és en Martí Cifre i el comptable Joan Rofes.

—Quins problemes varen ésser els que trobareu primer?

—El primer va ésser, i segueix essent encara, el mateix pagès que encara no ha entès bé el que és una Cooperativa, i a això ha ajudat sense dubte les dues experiències anteriors que no varen anar bé. A més d'això, el pagès de per si és un home desconfiat i ho vol tocar tot amb les mans per creure-ho, està acostumat a rebre sempre de per tot i a partir les conseqüències d'una política agrícola desastrosa que hem suportat sempre en aquest país, i això ho veiem cada dia. Els pagesos venen a la cooperativa pensant que és tan sols un altre magatzem és tan sols una secció més de la Cooperativa, important, això sí, però la Cooperativa és molt més encara. Molts de pagesos venen a demanar a quant paguem això i això altre, quan nosaltres no pagam res, l'únic

que feim es vendre-li el seu producte, és a dir, evitar-li a ell problemes de la comercialització; perquè el pagès ha estat sempre productor i comerciant de la seva pròpia mercaderia, i això ha de desaparèixer. El pagès tans sols ha de produir i la Cooperativa, mitjançant una estructuració i una planificació seria i estudiada vendrà el seu producte al millor preu que pugui aconseguir, però nosaltres no comprem res. La nostra funció no és la de comerciant, sinó el defensar els interessos del pagesos, que són els nostres. El magatzem és important no sols com a tal, sinó que mitjançant la venda a preus més baixos dels productes que el pagès ha de menester abaratar també el cost de producció. Però no és tan sols això. Nosaltres començarem per aquí perquè era la manera més fàcil i obeint a un pla estructurat ja de bastant abans del desenvolupament progressiu de totes i cada una de les seccions que han de formar la Cooperativa. Anem cobrint etapes i aquesta és tan sols una que ha tengut resultats molt positius, millors dels que pensàvem.

—Quina és, idò, la funció bàsica de la Cooperativa i com pensau anar cobrint les altres seccions que l'han de formar?

—Bàsicament, la cooperativa de pagesos ha d'actuar cara a la comercialització dels productes i com a regulador dels esforços de tots els pagesos. Això ens permetrà un abaratament dels productes del camp, ja que els costos de producció seran més petits i la planificació dels cultius farà que se sembli només el que és necessari, evitant així excedents que a la llarga resulten reunosos pel pagès. Amb una regulació i una comercialització adequada podem aconseguir evitar casos absurds com els que se produeixen ara. Amb xifres concretes, podem dir com a cas anecdòtic que el produir un quilo de peres costa sis pessetes i el comercialitzar-ho en costa vint-i-dues, i això no pot ésser. No se pot vendre els productes del camp cars, s'han de vendre barats, i es poden vendre barats amb un cost de producció més reduït i amb una comercialització conseqüent, regulada segons la necessitat del producte i les possibilitats del mercat. I això és el que pot fer la Cooperativa, a més d'eliminar els intermediaris.

—El pagès entèn tot això?

—Bé, una altra característica del pagès és que es conforma amb el que té i es deixa dur per la inèrcia. Un home que fa deu anys que sembla la mateixa cosa al mateix lloc, és difícil de convèncer perquè canviï. Està acostumat d'aquesta manera i no veu realment la necessitat d'un canvi. El pagès no té tampoc un esperit d'inversió, és a dir, no torna invertir el que guanya al camp. Estan acostumats a que el que té li basta i té un esperit acumulatiu més que d'inversió. Si fan un cortó d'ensiam i el té venut ho seguirà fent sense preocupar-se'n que si en fes dues, possiblement ho podria vendre a través de la cooperativa. Ha d'entendre també que si hi ha un mercat per tones de tomàtocs, s'han de produir aquestes tones ni més ni manco, i que tota la seva producció ha d'estar regulada per la cooperativa, que requerirà els productes necessaris per cada mercat.

—Passant a una altre qüestió, vosaltres heu fet qualque campanya cara a la captació de gent, de nous cooperativistes?

—No, no hem fet cap campanya, ens hem limitat a donar una sèrie d'avantatges als pagesos, i ells han vingut tot sols, pensem que qualcuns d'ells sense entendre bé el que és la Cooperativa, és a dir, han vingut només per una sèrie d'avantatges que tenien amb la cooperativa, com per exemple la campanya de l'ametlla o de la garrofa, de les que hem tret bons resultats i, ara mateix, ve gent per a beneficiar-se dels abonos que tenim. Però pensàvem que aquesta era la millor manera de reunir molta gent, la gent necessària per poder anar endavant. No hem dit que no ha ningú, però no hem anat a cercar la gent. Així i tot anem essent més cada dia i pensem que a partir d'una quantitat de gent podem començar a fer coses bones. Resumint, en principi ens preocuparem que la gent vingui perquè pensàvem que després podríem fer una vertadera feina de captació i fer de tots nosaltres el que ha d'ésser una vertadera cooperativa. Pot-ser no ha estat la millor manera, però pensàvem que podríem començar a fer feina a partir d'una quantitat de gent, malgrat tots els problemes i inconvenients que hem dit abans.

—Quin mercat, o possible mercat, té la Cooperativa de Pagesos de Pollença?

—El mercat és ampli, molt ampli, i pensem que amb una cooperativa forta i ben organitzada, amb gent que entengui realment el que és una organització d'aquest tipus, podem abastèixer-lo així com toca. Tenim tota la zona de Pollença i el Port, que sobretot a l'estiu és un mercat molt important, a més Ca'n Picafort, i Menorca, que podem aprofitar la facilitat de comunicacions amb els ports d'Alcúdia i Ciutadella. Però per això, i tornant al que hem dit abans, s'ha de menester una regulació adequada de la producció, perquè si tenim un mercat ampli hem de satisfer la necessitat d'aquest mercat, i si hem de menester unes determinades quantitats de determinats productes, s'han de produir aquests determinats productes, i aquí és on entra la Cooperativa amb la seva funció de regulador entre el productor i el mercat. El pagès ha d'ésser només pagès i oblidar-se de la funció que ha tengut fins ara de comerciant, ha de deixar que la Cooperativa s'encarregui de aquesta fun-

ció, i mitjançant una planificació adequada ha de produir els productes que s'han de menester, s'ha de oblidar això tan típic que ell dins caseva es l'amo i sembla el que vol... el pagès ha d'ésser només pagès i res més.

—A quina fase està ara la Cooperativa, quant a l'activitat dita i a les seccions desenvolupades?

—Ara mateix, la Cooperativa té ja tres seccions i altres dues que s'estàn ja preparant i se començaran prest. Les seccions que ja funcionen són el magatzem, la garrofa i l'ametlla. El magatzem, com ja hem dit, va molt bé; i les altres dues seccions de l'ametlla i garrofa, estàn ara en fase de comercialització, i les perspectives són francament molt bones, creim que treurem gran resultats d'aquestes dues seccions, malgrat haguem trobat qualque problema.

—Quins han estat aquests problemes?

—El que hem parlat abans, el de l'adaptació del pagès a la regulació de la Cooperativa. Nosaltres donàrem un pla als pagesos per a l'admissió de l'ametlla a la Cooperativa que va acabar el passat 15 de Desembre. Fins aquesta data la Cooperativa rebia les garrofes dels pagesos, però ara i tot ens estàn duent garrofes que no podem agafar, perquè, i això és el que ha d'entendre el pagès, ara estem a la fase de comercialització, no de captació. I aquí ens tornem trobar una altre vegada amb la funció de comercialització que du la Cooperativa, una funció que a la llarga beneficiarà al pagès, quan entengui que s'ha d'adaptar a les dates marcades per la Cooperativa. És a dir, ell sap que el dia 15 s'acaba la recepció de la garrofa, i el dia 15 ho ha de tenir entregat no s'ha de preocupar de res més, la Cooperativa li comercialitzarà cercant sempre la millor ocasió i defensant els seus interessos. El que la Cooperativa no pot fer és admetre entregues fora de plaç perquè si així fos, no valdria de res la planificació i organització que intentem dur endavant, i entendre també que l'únic beneficiat és ell mateix, perquè com ja hem dit abans, d'una adequada planificació, regulació i producció, cara a un mercat determinat, podem treure el millor profit.

—Es a dir, que la campanya de l'ametlla i la garrofa no ha acabat encara.

—No, no... tornem dir que estem ara a la fase de comercialització, que se presenta amb bones perspectives... i creiem que això es bo perquè ens permetrà donar bons resultats a la gent que està esperant veure com va.

—I Quines són les dues seccions que anau a començar?

—Són les de fruiticultura i bestiar, que són dues seccions molt conflictives, sobre tot la del bestiar, que per les seves mateixes característiques és un tema difícil que esperem dur endavant si podem comptar amb la col·laboració dels pagesos cooperativistes. Les perspectives són bones, malgrat els problemes que pensem es puguin presentar. L'Ajuntament de Palma, que està construint un nou escorxador, ha oferit un solars al productors de carn perquè puguin anar allà amb els seus animals, matar-los i vendre-los directament, i la Unió de Cooperatives, de la que la nostra forma part, ha agafat això i ho vol fer. Ara ho hem de posar en marxa, i tornem al problema que el pagès ha d'entendre que la Cooperativa pot agafar els seus animals, dur-los allà i tractar de vendre-los al millor preu possible. Ara bé, el que la Cooperativa no pot fer és garantir un preu mínim al pagès el que pot dir és que tractarà de treure el màxim de profit però no pot garantir un preu mínim. Hem de menester la confiança del pagès per a donar-nos els seus animals i dur-los allà. Això és el que ha d'entendre, i és molt important, la Cooperativa pot vendre els seus animals amb aquestes condicions, però hem de menester la seva confiança... hem de dur allà els animals sense saber el preu abans. Aquesta és una gestió que pot anar molt bé si aconseguim aquesta confiança. Esperem que els pagesos se n'adonin de l'importància d'aquest fet, i per demanar aquesta confiança poden mirar el que hem aconseguit amb el poc temps que duim fent feina per la Cooperativa.

—I en quant a la funció social de la Cooperativa, que és el que heu fet i que esperau fer?

—Bé, la funció social és una part important del que ha d'ésser la cooperativa, la cooperativa que tots volem i pensem que hem de menester. No és pot qüestionar que el sol fet d'aparèixer la cooperativa ha suposat ja una sèrie de millores per als pagesos. Tan sols volem dir que s'ha aconseguit abaratar els preus dels articles que han de menester per a produir. Això ja és important, i a més, estem oferint als nostres cooperativistes la possibilitat de tramitar-los els crèdits que es donen para per a la millora de la vivenda rural, i esperem posar en funcionament prest totes les possibilitats de millorament dels seus medis de vida, quant a la millora de la vida al camp, crèdit especials per a l'adquisició de maquinària, mitjans de producció, etc. Tot això ho pot tramitar ja, ara mateix, la cooperativa. Pensem dedicar una especial atenció a la secció de crèdits, a tots els seus aspectes.

—I què voleu dir, als possibles futurs cooperativistes a aquesta gent que encara ho està pensant i no acaba de veure-ho massa clar?

—Tan sols que miri el que hem fet ja, malgrat el poc temps que duim funcionant, i que pensi el que es pot fer, a la vista dels resultats obtinguts, amb la seva ajuda i la seva confiança. La Cooperativa no és una cosa d'un parell de persones, és l'organització de tots els pagesos, és caseva, i és, sense dubte, la possibilitat de millorar. No som un magatzem més, som pagesos que ens hem organitzat i els convidem a juntar-se a nosaltres per a fer la Cooperativa que hem de menester els pagesos, per a millorar les nostres condicions de vida... pensem que junts tots ho podem fer.

Així és com està ara la Cooperativa de Pagesos de Pollença, que ha nascut fa poc temps però que ja té resultats per a donar; és una iniciativa que pot millorar la pagesia al nostre poble. I tots hem de pensar que, malgrat els pagesos siguin els interessats més directes, la pagesia és una font de riquesa molt important al nostre poble, i que d'una pagesia forta, tots hi sortirem guanyant.

JUAN LLOMPART

és una promoció cultural de la caixa d'estalvis de pollença "colonya"

LA CAIXA D'ESTALVIS DE POLLENÇA-COLONIA, ha fet entrega, tal i com en altres moments ho va fer en els Col·legis JOAN MAS de Pollença i MIQUEL CAPLLONCH del Port de Pollença, a la biblioteca del Col·legi COSTA i LLOBERA, d'una enciclopèdia de 17 volums, orientada especialment de cap als alumnes d'E.G.B.

COLONYA, se sent ben satisfeta de poder col·laborar en l'aspecte escolar pollencí, perquè estam ben segurs que aquesta col·laboració contribueix a enriquir l'aspecte cultural de tot el poble.

ARTS PLASTIQUES

TONI JAUME AL SEU ESTUDI

Pocs artistes avui podem veure realitzant el seu treball fora del seu estudi, molts són els paisatgistes que no tenen contacte directe amb el paisatge que estan pintant, a pesar de que ningú té un estudi tan ample, tan formós i més bona llum com és el propi camp.

En Toni Jaume, a pesar de comptar amb dos bons estudis, un a Ca'n Serra i l'altre al moll, és un d'aquells pocs pintors que s'enfrena a care amb el paisatge, que l'agrade respirar l'aire no contaminat dels racons de la nostra terra, i aquesta atmosfera se respira també dins les seves obres, netes de colors, representatives d'un autor sincer que expressa el seu sentir amb els pincells.

Tampoc es necessari per als pollencins que el presentí, tots el coneixem, a pesar que en Joan Tortella el mos descrigués con a alt i desgarrat, no crec que sia el persona física lo que més interessi, sinó la persona professional i moral. Pertant donaré les dates més importants de la seva carrera i després continuarem amb un petit canvi d'impressions.

En Toni Jaume va néixer l'any 1946, a partir del 70 i fins el 73 estudià decoració a l'Escola d'Arts i Oficis de Ciutat, assistint a sessions de dibuix natural, i per el mateix any exposà a la "Casa de Cultura" de Pollença, al 75 exposà a Galeria Norai, al 76 al Centre d'Expositors d'Inca, al 77, a la Galeria Bennassar, i al Centre d'Expositors d'Inca, i al 80 exposició a Bearn de Ciutat, a part ha participat amb varies col·lectives i amb especial varies vagades a la Mostre de Pintors Mallorquins

a la Llotja de Ciutat, i al Certamen de Pintura de Pollença.

Els teus primers anys, te coneixiem com a pintor abstracte, avui tens una pintura figurativa, a que ha vingut aquest canvi? La pintura abstracta per a mi en aquells moments en semblava que era exactament que havia d'ésser l'art, experimentava amb la textura, en les formes, les línies i els colors, com he dit pensava que això era l'únic camí de la bona pintura, vaig fer pintura abstracta durant més o manco anys, i després me'n vaig donar compta que l'única important és tenir qualque cosa que dir, i dir-ho de la millor manera, l'obra no ha d'estar enfocada a donar gust als crítics, i al mateix temps vaig comprendre que altres estils o tècniques com per exemple els que utilitz actualment que jo definiria com a post-impressionista, o expressionista, no basta conèixer un "truco" per a realitzar la sinó que has de treballar amb un camí obert per davant al qual no hi arribes mai al final, aquí a més de textura, formes, colors hi tens moltes altres coses a dir.

Tu pintes figura i paisatge, que consideres més important dins l'obra, el paisatge o la figura? Sempre depèn de l'obra, una de figura bona sempre serà millor que un paisatge dolent, i al revés, però si voldria dir que consider més difícil de resoldre bé un paisatge de una figura, el primer és molt més complexe, la figura una vegada se la coneix és sempre igual, en diferent situació, angle i "posse", però en la mateixa anàlisi, en canvi dins el paisatge i juguen molta més elements.

Recentment has estat en

per toni marquet

viatge d'estiu a Anglaterra, pots explicar si el consideres positiu? Un viatge és sempre positiu, perquè visites museus, galeries, etc. i això fa que aprenguis a mirar l'obra dels altres, de lo que he vist per allà, lo que més m'ha impresionat ha estat unes estampes japoneses, a més de l'obra den Monet, Cezan i d'altres, també per exemple he vist l'obra den Turner, la qual m'ha fet pensar, perquè un gran artista com ell pot tenir part del seus quadres tant bons i uns altres tant dolens, deu ésser l'estat d'ànim d'aquell moment.

Com veus el futur de l'art dins el món? Crec que l'humanitat sempre ha estat fotuda, durant l'edat mitjana i l'edat moderna amb els desastres bíblics, avui amb l'inseguretat, però és un bon exponent de que l'art tindrà continuïtat i les seves possibilitats son grans, tenint en compte de la quantitat de camins i tendències en que disposam els artistes.

I l'art optic? El veig com experimental com obra estètica però dubt que tengui continuïtat.

Quines son les teves inquietuts de cap al futur? Continuar amb lo que estic fent, i anar evolucionant d'acord amb la vida.

I acabant, del grup de 9 pintors que penques? Que sense cap dupte es molt interesant, tant per nosaltres com per el nostre poble.

Moltes gràcies Toni.

ANTONI PINEDA A LA GALERIA DART

Per segona vegada tenim l'ocasió de visitar una exposició de l'artista català Antoni Pineda. La seva pintura, d'una tendència impresionista o post-impresionista adquireix molta de força debut a l'ampla pincellada i harmonia de color, l'actual mostra que se pot visitar durant tot aquest mes a la Galeria d'Art, ens ofereix una ampla col·lecció de paisatges molt equilibrats i de bon gust deixant ben asentada la seva professionalitat.

Es sempre agradable el poder con-

templar pintura feta amb el cor i al mateix temps en profunda coneixencia de l'ofici com se respira en aquesta obra, ja que avui abunda molt l'ignorància i també l'oportunisme, tant d'artistes com d'observadors, ajudant així a la decadència de l'art, ja que l'art no es tant sols decoració, no es tan sols uns colors llamatius, es molt mes que tot això, es l'apuració de la tècnica, es la conjugació dels colors, i sobre tot, es l'alma i sinceritat de l'artista i el medi d'expressió.

Antoni Pineda

Exposa

Fins al 30 d'Abril

a

Galeria DART

C/. Mar - Cantonada Pare Vives

Tel. 531469 Pollença

GUIA D'EXPOSICIONS

GALERIA D'ART.- Exposició de paisatges del pintor Antoni Pineda.

GALERIES BENNASSAR.- Continua l'exposició del pintor Antoni Riera Nadal.

GALERIES NORAI.- Del 14 d'Abril al 6 de Maig, una mostra de pintures del conegut Martínez Tendero.

SALA D'EXPOSICIONS DE LA CAIXA.- Del 11 al 26 d'Abril exposició del ceramista pollencí Rafel Bordoy.

SALA D'EXPOSICIONS GUILLEM CIFRE DE COLONYA.- Exposició d'olis del novell pintor Pep Mercè, del 11 al 23 d'Abril.

ESPAI SUBVENCIONAT PER "SALVADOR", "LACATS, DAURATS I POLICROMATS"

C/. Philip Newman, 5

Telf. 530768

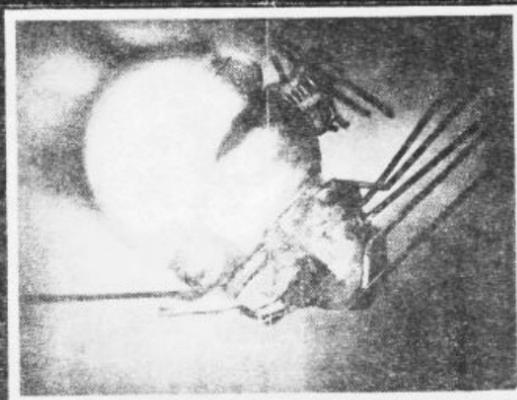
NOTES D'ART

En Joan Bennassar, inaugura el passat dia 7 una exposició a la Galeria Bearn de Ciutat, la mostre estava representada per la col·lecció "L'Amor i la Mort", no falta dir que foy molt visitada, i que l'èxit és total.

En Miquel Cerdà Salas presentarà properament una exposició de dibuixos, pintures i escultures a Ciutat, que muntarà la Galeria Joaquim Mir, suposam que serà un èxit.

MARTINEZ TENDERO

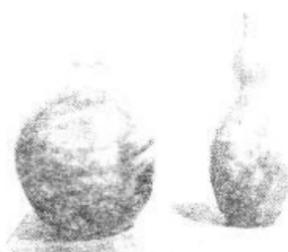
EXPOSICION del 14 de Abril al 6 de Mayo de 1981

GALERIES NORAI

INCA I ENCA MALLORCA

INAUGURACION Martes, dia 14 de Abril, a las 20 horas

MOSTRA DE CERAMIQUES

Rafel Bordoy

INAUGURACIO:

11 abril a les 20 h.

OBRA CULTURAL DE LA CAIXA DE PENSIONS PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS

CAIXA DE PENSIONS "la Caixa"

bennassar galeries

A. RIERA NADAL

L'ESPORT ESCOLAR A POLLENÇA

L'actual programa de la Ensenyança General Bàsica dedica dues hores setmanals a l'àrea de dinàmica: música, expressió corporal, educació física... i els esports. Amb aquest temps, evidentment, els mestres no poden entrenar als seus al·lots i, en conseqüència, els esports s'han de practicar fora de l'horari escolar, a partir de les 12 o les 5 de la tarda.

Perquè els alumnes puguin realitzar les seves aspiracions esportives, els professors d'Educació Física de tots els col·legis del municipi es reuniren fa tres anys i organitzaren uns campionats esportius a nivell de Pollença. Aquests anys passats hi participaren els centres Miquel Capllonch, Montision, Joan Mas i Guillem Cifre de Colònia. Enguany també participa el nou col·legi Costa i Llobera.

Durant quatre mesos hi ha campionats de Bàsquet, Voleibol, futbol, balonà i atletisme en les categories femenina i masculina infantils. Les competicions es realitzen a diari en els diferents col·legis o en el camp de futbol de Pollença "Ca'n Escarrintxo" i són arbitrats pel professorat.

Per altre banda, els col·legis M. Capllonch i Montision han participat, juntament amb els col·legis de Sa Pobla, i Alcúdia, en el campionats esportius de Balears i han obtingut excel·lents resultats: el Col·legi M. Capllonch és campió de sector de bàsquet femení i el Col·legi Montision de tennis de taula, "futbito" alevín, voleibol infantil i escacs. Esperant l'inici de la fase eliminatòria de Palma.

D'aquesta manera els al·lots aprenen també a conviure. L'esport escolar és la culminació dels esforços conjunts, de professors i alumnes, de la feina individual i col·lectiva. Per això, desitjant que l'afició vagi en augment i que arribi aviat l'esperat dia en que tinguem unes bones instal·lacions esportives municipals.

Guillem Matheu
Bennàssar
Pollença - 1981

3 POLLENÇA, 9 ARENES, 0

Per part del Pollença jugaren: Jordi, Cànaves, Bosch, Roig, Mariano, Sánchez, Vilanova, Alfredo, Fuster, Llombart i Cladera.

Canvis: al començament de la segona part sortí Magraner per Mariano i a la mitat d'aquest segon temps Lluís per Fuster.

Els gols els marcaren: 3 N'Alfredo, 3 En Llombart, En Cànaves, En Sánchez i En Fuster.

Els parcials del marcador: 5 a la primera part i 4 a la segona.

L'àrbitre no va tenir problemes però si poca feina ja que ambdós conjunts es comportaren esportivament; una prova és que no hi hagué duresa ni mals modes, per la qual cosa no va fer falta mostrà cap targeta.

El públic comentava que l'equip visitant havia estat el pitjor dels que han passat per aquí, i no tant per presentar-se només amb deu jugadors, si no amb poques ganes, avorriments i apatia, i així no és estrany que es mereixi aquests qualificatius extra-esportius i esportivament, aquestes goleades, ja que, segons tenim entès, es tres partits ha encaixat 22 gols.

Quant al Pollença hem de dir que jugà estones, al minut 20 ja tenia 3 gols i la poca entitat de l'equip visitant el va dur, no poques vegades en el transcurs del partit, a un joc prou avorrit.

El públic xiulà els errors dels jugadors locals que fallaren, creiem que degut al contagi de l'equip visitant.

A.C.T.

ACTIVITAT ESPORTIVA A EU MOLL

Maldament Eu Moll estigui adormissat durant els hiverns, per mor de la seva condició turística, per aquesta vegada hem de destacar ferm la gran activitat que es nota en diverses modalitats esportives. I volem precisar —perquè és molt important el detall— que aquests resultats que donam avui estan registrats el matí del dissabte dia 4.

FUTBOL.— El "U.D. Círculo Cultural", després d'una primera volta molt magre dins la categoria Preferent, sembla que ha reviscolat amb força esperança. De tretze partits jugats dins la segona volta, només s'ha registrat una derrota dins camp contrari. Tant directius com entrenador i jugadors han cobrat coratge

i atien l'esperança de quedar classificats dins els primers llocs, la qual cosa els permetrà de competir dins la promoció a la Tercera Divisió.

El "C. Nàutic", si guanya avui, serà campió invicte en el torneig del Grup d'Empreses de la Zona Nord, sector pobles.

TENIS.— "I. Torneig Pollença Park". Juguen quaranta-vuit raquetes, distribuïdes en dotze grups de quatre, amb un "cap de sèrie" en cada grup. Els dotze primers classificats formaran la categoria A i els dotze segons formaran la categoria B, essent eliminats tots els altres. La propera setmana se jugaran les fases semifinals i finals. Paral·lelament se juga un torneig de dobles. I el proper dia 12, diumen-

ge, hi haurà un sopar de germanor en el Pollença Park amb el repartiment de trofeus als guanyadors.

BALONMA.— El "Club Joventut Port de Pollença" ha de jugar només un altre partit per acabar la temporada —partit que segurament no modificarà el resultat dels actuals campions—, per això ens aventuram a donar els resultats següents; L'equip "seniors", que juga en la categoria Primera Pro-

vincial, serà classificat en tercer lloc, i l'equip juvenil serà classificat en quart lloc.

COMPETICIONS INTERESCOLARS.— Els nostres esportistes del col·legi "Miquel Capllonch" han jugat amb els equips dels col·legis nacionals de Sa Pobla, Alcúdia i Montision de Pollença —les quatre localitats que formen la zona de Sa Pobla—. Les modalitats foren: Bàsquetbol infantil femení, i tres infantils mas-

culins: Tennis de Taula, Boleibol i Futbito. Els resultats dels nostres jugadors han estat: Subcampió en Futbito i Campió en Bàsquetbol. Aquesta darrera classificació —Bàsquet infantil femení— els permetrà d'anar a Ciutat o a Inca per a prendre part en el torneig dels campions de zona.

A.S. Bocchoritano

INAUGURACIO D'UNA SALA D'EXPOSICIONS I SALO D'ACTES A "CAL'S FRARES"

El prop passat diumenge dia 29 de Març, s'inaugurà una nova sala d'exposicions i la restauració del saló d'actes a Ca'ls Freres, mitjançant un acte molt ben organitzat. La sala d'exposicions és ampla, senzilla i ben il·luminada. Fou oberta amb una notable exposició homenetge al nostre pintor Dionís Bennàssar, (aderint-se així a la campanya oberta de proclamació de fill il·lustre de Pollença). El saló, restaurat baix la direcció de l'aparellador Miquel Capllonch, queda molt acollidor i en magnífiques condicions per a desenvolupar la tasca per la qual ha estat creat.

Dins aquets actes que obrí amb un parlament de benvinguda i presentació l'actual director de l'escola en Miquel March, donant posteriorment la paraula al poeta Miquel Bota Totxo, el qual parlà amplament de l'obra d'en Dionís, amb tota la resonància que ha obtingut, de la seva persona resaltà la gran humilitat y la gran capacitat de treball, també enumerà quasi tots els petits homenatges que tant al nostre poble com a fora li han ofert, agraint també a la caixa "La Nostre" que properament obrirà una antològica del nostre pintor a La Llotja de

Ciutat, editant un llibre presentat per en Camilo José Cela, per tal acontereixement.

Posteriorment actuaren els "Valldemossa" amb un ampla recital de les seves cançons populars.

Acabant, el pare Felip Cerdà, teatí de Pollença, agrai l'ajut rebut, tant moral com econòmic per a realitzar la tant estimada reforma, augurant serà el començament de una nova etapa d'educació i cultura.

Toni Marquet

XERRADA AMB LAUREA

L'altre dia vaig aprofitar per a fer una xerrada (ara que el tenim per aquí) amb En Laureà.

1.— Què tal la mili? Ara bé, encara que al principi va ésser un poc dur més que res pel canvi de vida i sembla que el món et cau damunt.

2.— Has vist el Pollença aquesta temporada?

L'he vist dues vegades i una per vídeo.

3.— I què t'ha semblat?

La veritat és que no m'ha agradat sobre tot contra el Campanet ja que un equip en classe per aquesta categoria semblava un equip de pati d'escola, és a dir, tots darrera la pilota.

En el partit contra el Bunyola, a la primera volta, vaig notar que el Pollença no tenia poder resolutiu. Contra l'Arenes malgrat el 9-0 crec que val més no opinar-ne i molt manco creure el que no és veritat: que el Pollença trobà el gol, ja que estic segur que qualsevol equip aficionat de Pollença li hagués guanyat i prova d'això és el 1-7 que encaixà amb el no manco dolent Sant Jordi.

4.— Què falla en el Pollença?

Encara que sembli una paradoxa el fet que sobra

futbol per aquesta categoria, i tenint bons jugadors, com n'Alfredo, Corralet, per a posar un exemple, aquests no donen la mida però ells no tenen la culpa. Quan em digueren que, per exemple en Corralet ha estat de reserva, no ho vaig entendre ja que en futbol no hi ha matemàtiques però sí axiomes certs i a on coincideixen les distintes maneres de veure el futbol.

5.— Què consideres del tàndem Daniel-Pareja?

Es parlà que el Pollença necessitava un revulsiu, en aquest cas, En Pareja, i et diré que la competència s'ha de demostrar en un partit difícil i no amb un partit fàcil, el més fàcil de la temporada, ja que aquesta eufòria es pot traduir en pena al contemplar la realitat.

6.— Veus el Pollença a la Preferent?

No, haurem d'esperar un altre any, repescar jugadors, fer un sistema i canviar la mentalitat de certs elements. També seria important concienciar a certs aficionats que per ajudar al Pollença hi ha que animar més i criticar manco, és a dir, que si es critica es faci de manera constructiva, donant suport a la gestió directiva.

A.C.T.

ACTIVITAT MUSICAL DE SETMANA SANTA

Dins els actes organitzats en motiu de la Setmana Santa aquest passat cap de setmana varen tenir lloc diverses activitats musicals, ambdues en el marc de l'església del Convent.

Així el divendres dia 10 en motiu del Pregó de Setmana Santa, se celebrà un

concert a càrrec del Cor Infantil L'Estel, el Cor de Pollença i la Banda de Música, que interpretaren peces de Mozart, Taulé, Geoffray, Capllonch, Victòria, Bizet, etc...

D'altra banda el diumenge, dia 12, la Coral Universitària ens oferí un interes-

sant concert sacre, del Barroc al segle XX, acompanyats d'orgue i violoncel. Interpretaren obres de Thomàs, Mendelssohn, Schutz, Bach, etc..

Els actes foren organitzats per l'Ajuntament i la Caixa d'Estalvis de les Balears.

COMUNICAT DE L'INB DE POLLENÇA

El Claustre de Professors del I.N.B. "Guillem Cifre de Colònia" de Pollença vol fer pública la seva total ad-

hesió al "Manifest en defensa de la Llengua Catalana" aparegut a la secció del diari Balears del dia 22 de març

de 1981.

Pollença, 28 de març de 1981.

UN LLIBRE, un regal que sempre ens fa quedar bé

23 d'Abril: FESTA DEL LLIBRE

El proper diumenge dia 19, fins a mig dia, a la plaça, l'Autor de "POLLENÇA, semblança d'un poble" firmarà exemplars del seu llibre.

POLLENÇA

SEMBLANÇA D'UN POBLE
SEMBLANZA DE UN PUEBLO

J.A. ENCINAS

